

תפארת ח"ת וסיפורי היהודי

(א) ידוע היום ונתפרסם הדבר מהיהודי הקדוש נבג"מ ז"ע. שאמר שקיבל עליו לקיים מצוה אחת בכל הכללים והפרטים ופרטיו פרטים במס"נ. והמה הלי"ת לא תנאף לזכר בכל הפרטים. והעשה מצוה לדקה לקיימה בכל הפרטים במס"נ. עד שפ"א שאלוהו הלא אמרו חז"ל המבזבז אל יבזבז יותר מחומש. השיב בגדול ענותנותו. כוונת חז"ל הוא אך מי שרונה לקיים מצוה לדקה. אולם לנקות חטאיו. כמאה"כ ותשאלך בלדקה פריך כו'. הלא כל אשר לו יתן בעד נפשו [ע"י בש"ס סנהדרין (דף ק"א ע"א) עה"כ ופערה פיה לבלי חוק כו'. אר"ל למי שמשייר אפילו חק אחד אר"י לא ירחא למריהו דאמרת לכו הכי [ע"י רש"י אין הקב"ה רוצה שחא דן את ישראל לכף חובה] אלא אפילו לא למד אלא חק א' וק"ל אין הלכה בתלמיד במקום הרב ומכ"ש היכי דפליג בהדי' פנים בפנים ור"ל תלמיד דר"י היה. וע"י בר"ן פ' המגרש שזה דעת הרמ"ק ז"ל וע"י בר"ן שכ' בריש פ"ק דסוכה ומה דאמרינן גמי דאין הלכה בתלמיד הנ"מ כשנחלק עמו בחייו כיון שלא קיבל רבו דבריו נדחו דברי התלמיד כו' ודבר זה מסורת הוא בדיניו מן הגאונים ז"ל. וע"י בשו"ת מוהרי"ק סי' פ"ז שכ' דרך מאב"י ורצא ואילך הלכה כבשרא וע"ש מ"ש בשם הרמ"ק בעירובין וכ"ה א"כ אפילו לפני אב"י ורצא גמי יחי' הלכה כדברי התלמיד האחרון כו' דעד אב"י ורצא לא היו התלמידים לומדים אלא עפ"י קבלת רבותיהם כפי מה שהיו שונים כו' ומשום כך ראוי לפסוק כדברי הרב כיון שהתלמיד לא ידע אלא חוק דברי רבו דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין כו'. וע"י עוד בס' ל"ד וע"י ביש"ש פ"ב דב"ק סי' ט"ו שהאריך ומציא בשם הרמ"ק ז"הר"ש ובר"ן בפי' נטל בשם הרשב"א וע"י בס' קהלה יעקב להר"י אלגאזי בח"ב אות ל"ד באורך וע"י ביד מלאכי אות י"ז

ובכנה"ג בכללי התלמוד] וע"י בזה"ק ברע"מ נשא קב"ד שכ' וכל מאן דקיים פקודא חד כדקא יאות. כאילו מקיים רמ"ח פקודין דעשה. דלית פקודא ללאו כלולא מכולהו רמ"ח. וע"י בפינה"ש להרמב"ם במכות עה"מ אר"ח בן עקביא כו'. וז"ל מעיקרי האמונה בתורה כי כשקייים אדם מצוה מהר"ג מצוה כראוי ובהגון. ולא ישתף עשה כוונת מכוונת העולם בשום פנים. אלא שיעשה אותה לשמה בזהבה. כמו"ש לך הנה זכה בזה לחיי עולם הבא. וע"י אר"ח כי המצוה בהיותם הרבה ח"א שלא יעשה האדם בחייו אחד מהם על מהכונתה ושלמותה. ובעשותה אותה המצוה תח"י נפשו באותה המעשה ומה שורה על העיקר הזה מה ששאל רמ"ח ב"ת מה אני לחיי עוה"ב. והשיבו המשיב כלום בא מעשה לידך. כלומר נודמן לך לעשות מצוה כהגון. השיבו לו כי נודמן לו מצוה לדקה ע"ד שלמות כל מה דאפשר וזכה לחיי עוה"ב. ופיה"כ ה' חפץ למען לדקו. ללדק את ישראל למען כי יגדיל תורה ויאדיר. וע"י בס' תולדות יעקב יוסף פ' יתרו שכ' ובאמת יש סבדר ברורה לזה עפ"י החקירה שכ' הראשונים בראוי לידע סוד אחדותו ית' כי בכל שאני תופס ואחזו בקצה מחלק האחדות הכי אני תופס כולו וכן שמעתי ממוכ"י [רבינו הכעש"ט] והנה מאמר שהתורה והמצוה נאללו מעלמותו ית' שהוא האחדות האמיתי. א"כ כשמקיים מצוה אחד על מהכונתה ובהבה שהוא הדביקות בו ית'. ותפס במצוה זו חלק האחדות. א"כ כולו בידו כאילו קיים כל המצוה שהם כללות אחדותו ית' פרקוף שלם כביכול ע"ש. וע"י בהקדמות הוה"ק פיקודא שתיארה כו'. דכל מאן דאיתעסק בפר"ר גרים להאי נהיר למהוי נביע חדיר. ולא יפסקון מימיו וימא אחמליא בכל סטרינ' ונשמתינ' חדתינ' מתחדשין ונפקין. וע"י בתק"ז עיקון חד ועשרין (דנ"ז ע"ב) יהודה אתה

אחרי יודק כו'. ועלי' אימחר ויהי אומן
 את הדסה. הוא אמן דילה ואיכו אמונה
 דילי'. ודא הוא אימחר כאשר היטה באמונה
 אמו ולא נגע בה נוכרה כו'. דלא יתקרב
 לגבה אחר. הס'ד אני ה' הוא שמי וכבודי
 לאחר לא אמן ואלי נקודה הוא אום
 ברית ט'. ובה אימפציד ו' ומאן
 דמסקר צברית מילה גרים לאיסחלקא
 מיני' שכינתא דאיכו יתורא דקוצ'ה כו'.
 וכל מאן דעבד לדרק במסכנא גרים האר
 דאיממשך מעדן דאיכו אימא עילאה כו'.
 ועי' צוה'ק בראשית ד' יח. ויאמר אלקים
 יקוו המים. באורח קו למיכו באורח
 מישור דא מרזא דהסוד נקודה קדמאה
 נפיק כולא בסמיכו כו'. עד דמטי להאי
 אחר דכניש כולא בכלל דיי' ומאן הוא חיי
 עלמין כו'. תמן אימבשם ואימקשר עלמא
 עילאה בימורא דילי' ובג' איקרי מקום
 אחד כל דרגין וכל שייפין מתכנשין תמן.
 והוא כולא צי' חד בלא פירודא כלל. ועי'
 צוה'ק בהקדמה י"ב ע"ב פיקודא השועאה
 למיחן למסכני ולמיכה לטון טרפא דכתיב
 נעשה אדם בצלמינו עשירי. כדמותינו
 מסכנא. דהא מסטרא דדבורא עתירי
 ומסטרא דנוקבא מסכני כמא דאינון
 כחדא בשותפא חדא ומסדא על דא ויהיב
 דא לדא לגמול לי' חובא כו': דא דגן
 חמינן בספרא דשלמה תלכא דכל מאן דחס
 על מסכנא ברשותא דליבא לא אישחזר
 דיוקני' לעלם מדיוקני' דאדה"ר כו'. מגיל
 מרג' אע"ג דחלם האי תלמא כיו' דהיה
 מיחן למיסכני' לא שרא עלי' תלמא כיון
 דאטי' עינא בישא דלא למיחן למיסכני'
 מאי כתיב עוד מילתא בפוס מלכא כו'.
 מיד אישחזר דיוקני' ואיטרד מן בני נשא
 ובג' נעשה אדם כתיב הכא עשי' וכתיב
 הקם אשר עשיתי עמו היום צופו. ועי'
 צוה'ק וירא ק"ד דמינן בשעתא דרחים
 לי' קציה לבני' משדר לי' דורנא ומאן
 איכו מסכנא בגין דזכה צי' וכיון דזכה
 צי' איכו אמשך עלי' חוטא דחסד
 איממשך מסטר ימינא ושרים ארישא

ורשים לי' בגין דכד יחד דנא לסכמא האי
 מחבלא יחדר צי' חקיק עיני' ומחא להאי
 בסימא וכדין איסתלק מיני' ואיחדר צי'
 בג' חקיקים לי' קוצ'ה צמח דזכה צי'.
 ועי' בסימא קהלת יעקב להגה"ק המקובל
 בעל מלא הרועים עקב ל"ד. ש' דמשמע
 מדברי האחר דעל ידי הדקה הוא נעשה
 מרצבה לבחי' יסוד הנקרא לדרק המשפיע
 למלכות שהוא בחי' עני' דלית לי' מגרמי'
 כלום עי' ש' שאורק. ועי' מ"ש מאוריגו
 המוהר"ל מפרא"ג וי"ע בנתיבות נתיב
 הלניעות פ"ג חב"ל ענין זה מופלג בחכמה
 מאד כי יש אל הזרע מקור נמשך מן מקור
 עליון כי אין ה' שהזרע נמשך ממקור
 העליון והבן זה לכך הוא נמשך באורח
 מישור ואינו נטות מן האמצעי כי דבר
 שהוא באורח מישור מיתחש אל השי"ת
 והפוך זה כל דבר שהוא נטות מן המישור
 הוא כח חילון וכאשר הוא מוצא עד שאינו
 נמשך בבח מישור אלא משחית מקור ויוציא
 הזרע אל החוץ הוא המדבקות בבח
 החיצוניים מקור נשבר. ומזה הבין שלא
 ראה יעקב קרי מימיו כו' ודבר זה מפני
 שיעקב כולו קדוש לר' והוא חלקו של
 השי"ת והוא ובניו מקבלים יחודו ית'.
 ולכך מיוחדין שמו ית' על ישראל לומר שמו
 ישראל ד' חלקינו ד' אחד. [עי' צוה'ק
 מבוא לעיל באומרו בלא פירודא כלל] ועי'
 צוה'ק וירא ד' ק"ג ע"ב עה"כ וירא
 ויאמר מה נורא המקום הזה מלא דא
 להרין סערין איכו מה נורא המקום הזה
 חד על האי מקום דקאמר בקדמיתא וחד
 פל. אם קיימא קדישא דלא ציי' לאתבטל
 ואע"ג דאינון מרי סטרא חד הוא אין זה
 כ"א בית אלקים אין זה למהוי בטיל אין
 זה לאישתכחא בלחודו קיימא דילי' לאו
 אלא בית אלקים לאישתמשא צי' ולמעבד
 פירין ולארכא צי' ברכאן מכל שיי' נופא
 דהאי איכו תרעא דכל נופא. הס'ד וזה
 שער השמים. דא תרעא נגופא וודאי
 תרעא הוא לארכא ברכאן לתתא אחד
 לעילא יאחיד לתתא. אחד לעילא דכ' וזה

וְעַתָּה הַשְׁמִיעַ לְהַתֵּחָה דְּכִי אֵין זֶה כִּיָּא בִּית
 פֻּלְקִים וִירָא וְיֵאמֶר מִה נִירָא הַמְקוֹם הַזֶּה
 דְּבִי נִשָּׂא לֹא מִשְׁנִיחִין בִּיקְרִי לְמִיּוּבֵי דִּי
 שְׁלוֹם לְעִילָא וְהַתָּה. וְעַיְנֵי בְּנִיחּוּבֵי הַלְדָּקָה
 פִּדְּ שִׁבְ וְבִיאֹרֵר זֶה כִּי כֹאשֶׁר נִוְתֵן לְדָקָה
 אֵל הַעֲנִי הַעֲנִי הוּא מִקְבֵּל מִן אִשֶּׁר נִוְתֵן
 לוֹ. וְהַנּוֹתֵן מִקְבֵּל מִן הַשִּׁיחָה וְכוּ' הַבֵּן
 הַיִּסְדֵּךְ (*). וְאִם עֵינֵי שָׂבֵל לֶךְ יֵשׁ לְהַבִּין
 בְּדָרֵךְ אִפְשָׁר כִּי מִיַּע שֶׁל לְדָקָה וְעִלְמִיָּה שֶׁל
 לֹא מִנְאֻלָּה הַתָּה אֲחֻדִּים וְאֲחֻדִּים שְׂנִיִּים
 פִּפְּי יִסְחָדוֹת אֲמִיתִים שְׂהוּבָא דְּפִי שְׂנִיִּים
 בְּחִי מִשְׁפֵּי וּמִקְבֵּל מִחֲשִׁפֵּי כָל הַבְּפֻשׁוֹת
 הַעֲלִיין בִּיָּה וְעֵינֵי אֵל יִרְאִי לְשִׁמְרֵם כֹּאשֶׁר
 אֲחֻדִּים כֹּאשֶׁר לֵאלֹלוֹ מֵאֲחֻדֵּיהֶם יִתְּשׁ הַאֲחֻדִּים
 הַאֲמִיתִי וּבִשְׁמִקִּים וְכוּ' אֲוֹתֵן אֶת הַדָּקָה
 וְהֵי בִּאֲמִנָּה אֲחֻר כְּמוֹשׁ אֵי ד' הוּא שְׂמִי
 וּבְבֹדִי לֵאחֶר לֹא אֲתֵן לְשִׁמְרֵם שִׁיחָה בִּאֲוֹרֵחַ
 מִיִּשׁוּר בְּכָל בְּלָלִי וּפְרִטִי פְרִטִי. וְמִיַּע שֶׁל
 לְדָקָה נַעֲשֶׂה בְּחִי כֹּחַ לְבִחִי יִסְדֵּךְ כְּמוֹשׁ
 בְּזוּהֵיךְ וּבְגִיב נַעֲשֶׂה אֲרִם כְּחִיב הַכֹּחַ עֲשִׂי
 וּכְחִיב הַחֵם שֶׁסּ הָאִישׁ אִשֶּׁר עֲשִׂיתִי עִמּוֹ
 הַיּוֹם בְּעַיְנִי [שְׁשַׁלְטֵי בִירֵרוֹ הַבֵּן] וְהַכֵּל
 בְּרַעְיוֹתָ לְדִיבֹא בַעֲשֶׂה וּבִלְמָה הוּא כֹּחַ
 קְדוֹשׁ לֵה' וְהוּא חֲלֹק שֶׁל הַשִּׁיחָה. כְּמֵאֲחֵיכ
 כִּי חֲלֹק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֲבֵל נִחְלָתוֹ. וְעַיְנֵי
 בִּאֲוִהֵיךְ הָאִינוּ וְזֶה סוּד לִיּוֹן בְּמִשְׁפַּע הַפֶּדֶה
 וּשְׁבִי בְּלְדָקָה. לִיּוֹן בְּגִי' וְיִסְדֵּךְ בְּחִי יִסְדֵּךְ
 לְדִיק יִסְדֵּךְ עוֹלָם בְּמִשְׁפַּע עִידֵי שִׁאֲחֵיכ כִּי
 ה' יֵבֵא בְּמִשְׁפַּע עַל כָּל נַעֲלָם וּדְרָשׁוּ חִי'ל
 אִפְּלִינֵי שִׁיחָה קִלְיָה כו'. וְכִבְדִּי אִשֶּׁר נִשְׁבֹּו
 יוֹכֵל לְתַקְנֵם עֵי' לְדָקָה בְּרַעְיוֹתָ לְדִיבֹא
 כְּמֵאֲחֵר הַזֹּהֵיךְ וְיִשְׁ וְחִשְׁתֵּךְ - יִדְוֹעַ כִּי
 חֲמֵא הוּא מֵלֵךְ הַתְּחִלָּה בְּלְדָקָה פְּרוֹק. וְעַיְנֵי
 בְּזוּהֵיךְ פְּנִיחֵי רִיג עִיב אֵלָא כָּל מֵאֵן

דנטור גרמי' מהאי איתקשר ב'י' בשכינתא
כו'. אוק הכי יוד איתוסף בפינחס על דקני
בהאי ושי' שס בד' רמ"ו ע"ב ת"ח דאל
דברית קדישא הוא חות יוד דמתעשרא
ברשמו טילאה דהא איבו איתרשים דברית
הדיר לעלמין ובנין דקני פינחס על ברית
איתרשים בשמי' הבא את דת פינחס יוד
וצירא איבו יוד דאיבו ברית ודאי' דנפיק
מגוי יוד טילאה קדישא וע"ד הוא קאסי
בקדמא שלים קמי' חלכא קדישא כו' -
ושי' בד' ר"ב ט"א שס פינחס בן אלעזר
בן אהרן הכהן באוה יוד וצירא כו' -
ואהוון וצירין אינון בעלמא תמאה יוד
וצירא ברית קיימא קדישא כיון דקני
פנחס על ברית דא איתוסף ב'י' יוד וצירא
רזא דברית דא. וידוע גדול וזירותו
והתדבקוהו בקדושה חוץ מגדר האיגושי
באלו שני הענינים עד שחיגלגל בפוס רבנן
קדישא משמו שאמר שלא ידע מדוע
נתקנה המלוה הוזהר בלגיונות ומדוע לא
יעשו אותה כמו מלות הפליין וליזית. ושי'
בתק"ז חיקון תמניה וחמשין אלל ברי באמר
דאית עזרה אית בוסת [ושי' רמב"ן
בראשית פה"כ ושה"ח בתוך הגן ושה"ח
כו'. ש"י והנה צעת הזאת לא הי' בין
אדם ואשתו התשמיש לתאוה. אבל צעת
ההולדה יתחברו ויולדו ולכן היו האיבריים
כולם בעיניהם כפנים והידים. ולא יתבוסשו
בהם. ושי' במוהרע"ס פה"כ והיו שניהם
ערומים ולא יתבוסשו. וזיל כי אז הי' כל
פעולותיהם וכל איבריהם לעשות רצון קוגם
בלבד לא להשיג תענוגות נפסדות כלל בחופן
שהיתה פעולת הזיווג אללם כפעולת האיכלה
והשת"י המספקת. ובכן הי' עיני איבריהם

(*) **למקד.** כתב בס' ליקוטי מהר"ן ז"ל דע שדקדקה הוא סגולה גדולה ומועלת מאוד להגלל מהרהורי ניאוף. אך אעפ"כ חסור לשמוך ע"ז. ולהיות מעורב בין הנשים וזהו (אבות פ"א) ויהי עניים בני ביתך ואל תרבה שיחה עם האשה. היינו שאף שחתה עושה לדקה ועניים הם בני ביתך. אעפ"כ אל תרבה וכו' כגיל אבל אין החסור רק שלא ירבה. אבל מה שהוא מוכרח אינו מוזיק לו. וזה נעשה ע"י הדקדקה שהיא מללת מהרהורים של ניאוף. שהם צבתי אבי אבות העומתה צמי' מות ולדקה מהם צבתי' (משלי י') ולדקה תגיל ממות. ד' יגילנו :

ג"כ יתבוסשו שהול"ל ולא נתביישו שנתכוין
לומר שהגם שהיו ערומים לא יתבוסשו פי'
התורה מעדת עליהם שאין להם דבר
שיתביישו ממנו והבן. והגיד הכתוב מי
גרם בחינת הערוה להבדיל בחדם חליו של
מטה ואמר והנחש וכו' ומה נתגלגלו
הדברים וכו' אשר משום זה נוכל לומר
דעיקר (*) שם תואר יהודי הקדוש. הוא
כמו שזכה רבינו הקדוש. לקראו בשם זה.
משום שלא הניח ידו למטה מטיבורו וקודם
פטירתו אמר שלא נהנה מהעוה"ז אף
באלבצ קטנה וידוע שמרומו לזה. ועל מ"ע
של לזקה שקיים בכל פרטיו במס"ג. [שידוע
דרכו בקודש בזה שלא לן אללו פרוטה וכו"פ
בא לביתו מבית המרחץ מבלי כתונת שנתנו
לעני המזדמן ראשון והדברים ארוכים]
נעשה כסא לבתי יסוד כחשמע בזה"ק
וזה עיקר הטעם לחיתרשים בשמי' אות יוד
כמו"ש בזה"ק וקראו אותו בכל העולם
בשם יו"ד הקדוש. וגודע בין משפחתיו
סיפורי מחברתו מחברת הקודש זקנתיו
הלדיקת מ' שיינדיל פריידא ז"ל [אשר היתה
זיווגו השני אחרי אחותה שמתה והמתין
עלי' שתי שנים עד שנפסית בת י"ב שנים
באומרו כי חמותו הלדיקת מ' גאלדא בפה
שרפה יליפה של בנה הראשונה בכתה בתי רב
ואמרה יהי רצון שאזכה ליתן לבתי שיינדיל
בעל כזה וילאו הדברים מלב טהור כולו
לה' ולא הי' בדורו כמותו לזאת נדחתה
אחותה כדי שיקוים תפלתה להיות לבתה
שיינדיל בעל צעמיון דברים רבים בקדושה
ובטהרה אשר לא ניתנו ליכתוב מפני
פרוץ עמנו. ועי' בזה"ק חדש ד"ז דריה
ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור ר"א. פתח
אור ורוע ללדיק הקב"ה ראה ולפה שאין העולם
יכול

ההם אללם כמו עיני הפה וידים אגלינו.
ועי' באלשיך עה"כ ויהי שניהם ערומים
וז"ל אמר כי מהתבדקותם בקדושה ובדברים
עליונים ולא בחלק תומר וילח"ה. לא ידעו
מהות ואיכות הרע. ובכן לא הי' להם חברי
המשגל בעיניהם כ"א כאזנים וידים ודומיהם.
כי גם בהזדווגם לא הי' להם הדבר לפועל
מגונה שיבוסו מרואיהם. כ"א באשר אכל
ושחה. כמ"ש ז"ל ששמעו בפני הגחש
זגתאיה לה וע"כ לא יתבוסשו בהיותם
ערומים כי לא ידעו ולא יבינו
בחי' הרע כ"א רק טוב. ועי' בזה"ק
בראשית עה"כ ויהיו שניהם ערומים וכו'
טעם הדבר להיותם מקודם מושללים
מבחינת הרע וכללותם קודש היו דומות
בהם פנים שלמטה כפנים של מעלה כי
בחינת הרע שדבקה בחדם הוא אשר
הבדיל בחלק שלמטה בחדם כי שם קנה
הרע מקומו וזה לך האות אות ברית קודש
אשר תסובבה הקליפה בערלה. ולזה הי'
לברות אותה הנך רואה כי שם הרגיעה
שידה ותמלא כי כל תאות הרשעים
הנואפים תצטר במקום ההוא. וגור הי'
לבסות הטיעוץ. ותמלא שאסרו חו"ל להניח
ידו כו' ואמרו יד לאמה תקלץ כי יבער אש
זרה ותאכלהו אש לא נופח וזה לא הי'
קודם לכן. ויש לנו לבחון הדבר ממה
שראינו באברהם אבינו ע"ה שאמר לעבד
סים גא ידך כו'. הטעם אמרו רז"ל כי
אברהם אבינו ע"ה לא הי' כ"כ בהשואה
עם כל הנבראים בבחינה זו כי הרחיק
ההיטוב והגם שלא הורחק בהחלט והמיתה
מוכרחת אבל על כל פנים לא הי'
הטיעוץ כ"פ וברית קודש שבבשרו תמה היתה
בק"י היתה. ולדרך הזה ידויק הכ' ע"ג. אי

(*) א"ה. שמעתי בשם הגה"ק הר"ם סגור זלוק"ל הטעם שנקרא צפי כל יהודי הק'
דאמרו חז"ל (מגילה דף י"ג ע"א) על מדרכי היהודי אמאי קרא לוי יהודי
על שום שכתב בעכו"ם. שכל הכופר בעכו"ם נקרא יהודי כו'. וגם אמרו חז"ל על
הגאון והכנס. ובעלי לשון הרע. והמנופה. וכדומה ממדות רעות. כאילו עובד עכו"ם.
והמה אבזריהו דעכו"ם. והיה"ד הק' הי' נשמר וזהו ממדות רעות הנ"ל עד קלה האחרון
כל מה דאפשר להזהר. ומשום זה הי' נקרא יהודי הק' ככופר בעכו"ם ואבזריהו כנ"ל:

עובד מספר השם צמ"ק לכן דרש ר"מ שבתורתו
כתוב כמגות אור באלף מורה הסרת אור
גשמי מהתהוות הניף ולהתגלות אור הגנוז
מששת ימי בראשית כו' יעו"ש. וי"ל בדרך
אפשר פיה"ב נר לרגלי דברך ואור לנתיבותי
כי הנר מאור במקומו והאיר. אורו למרחוק
כי הנשמר בכל כחו מהרגל דבר ונוסג
כדברו ית' במוה"ק בקדושה הוא יאיר
במקומו והוא גס. אור המאיר לכל נתיבות
הקדושה והו' צמ"ק ותרא אותו כי טוב
הוא. וזה י"ל כוננו הכתוב כמעשה ארץ
מזרים אשר ישבהה בה לא תעשו וכמעשה
ארץ כנען לא תעשו אם תהיו נשמרים
מליך בדרך אלו אשר ידוע ערות מזרים
וזרמם זרמם סוכים אז ממילא את משפטי
כולם ואת תקותי תשמרו ללכת בהם כי הוא
היסוד לכל קיום המלות כאמור :

(ב) **עוד** בימים אשר הגיע אך לעונת
הפטרות, ראו זו כי לגדולות

הוא גולד, ובהיותו כבר חדרר אם כי
אביו הגאון החריף ועמקן גדול וקדוש ה'
מו"ה אשר ז"ל הו' אב"ד ותופס ישיבה
גדולה בפדשערבורז הו' מק"ם בעלמו הו'
גולה למקום מורה. וגסע לקבל לקח מפי
הגאון החריף העלום מו"ה ליבש חריף
אב"ד ק אצטא ובאבאששוב [יש לו הסכמה
בספר מעשה חושב על צ"ק שבעות] ולמד
אלו שנה וחצי. וקודם נביעתו ופרידתו
מרבנו לאשר החל אז שיטת החסידות להפסע
בפולין. ועלה מורא על דעת רבו. פן
יתחבר ויטה ללד החסידות. בעת פרידתו
בכה לפניו לנחית מלא דמעות שכל ילך
בדרך זה פן יאבד רובי תורתו וידאב לבו
על כלי יקרה כזה. ואחרי עבוד איזה
שנים והיהודי הקדוש נשא אשה באפסא
נודמן שהגאון מסאכאטשאב רבו בא לאפסא
והגידו לו שר' איצקל התחבר לכת החסידים.
ומאד הרע לבבו ע"ז ויהי כשמוע היהודי
הק' כי רבו בא לעיר מיד הלך לקבל פניו
ויהי כראותו ויחבקהו וינשקהו ושאל לו בני
ותלמידיו הגד הגיד לי כי ארחת לחברת
החסידים. לחנם הו' הדמעות אשר שפכת:

עליך

עולם וזהו יסוד הראשון שברא הקב"ה
בעולמו והוא הנקרא אור שנאמר אור
זרע ללדיק ועוד ממה דכתיב וירא אלהים
את האור כי טוב נאמר כאן כי טוב ונאמר
להלן אמרו לדיק כי טוב. ועי' בס' הק'
דברי משה להנהיג מו"ה משה שהם בעמ"ס
שרף פרי עין ההי"ם מתלמידי הבעש"ט ז"ל.
שכ' שמעתי מפי מו"ה הקדוש האלקי מו' יהואל
מיכל ז"ל המגיד מולאששים. כי הנה נודע
כי מדת היסוד אינה בעלמה מדה בענין שאר
המדות. רק שהיא כוללת המדות ר"ל כשכל
המדות נכללים יחד בחי' כלולותם נקרא
יסוד ולזה נקרא כל נודע לפי שכללים בו
כל המדות ולזה ג"כ כ"א מהמדות כלולה
מכל המדות כי זולה זה לא היו נכללים
ביחד כיון שהמדות בעלמם הם הפכיים
וגנדיים ז"ל כמו מדת החסד שהיא נגדיית
למדת הגבורה כן בשאר. אמנם כאשר כ"א
כלול מכולן לזה היטב יכולים להכלל כולם
ביחד ואז ממילא נעשה מדת היסוד
מהתכללותו. והנה כשיש ח"ו איזה דבר
רע באיזה מדה מהמדות גם באיזה מדה
מהמדה הכללות במדה הזאת. שוב כיון שאין
שלימות במדה זאת אין יכולת בה להכלל
עם שאר המדות ונראה חסרונן במדת
היסוד ולזה היטב נקרא היסוד טוב לפי
שהיא מורה על כל המדה שהיא בשלימותה
וטובה לזה נקרא ג"כ ח"י כנודע שמורה
ג"כ שכל המדה אין בה שום פגם ומיתה
ח"ו רק כולם דבוקים בחיים שהיא בחי'
היסוד [עי' מ"ש צמ"ס הנתיבות עולם]
כנודע שלדיק נקרא שומר הברית שהוא
בחי' היסוד כנודע מיוסף הלדיק שלזה
נקרא לדיק על ששמר הברית לפי' כשהבחי'
היסוד הוא בשלימותו מורה על שלימותם
וטובם של כל המדות. ועי' בס' שארית ישראל
על המדרש מהנהיג מקאוגיץ וי"ע בס'
אחרי עי"כ ותרא אותו כי טוב הוא רמז"ג
שגולד מהול עיקר הדבוקות בו ית' עי'
המילה כידוע בפ' מי' יעלה לנו השמימה
מילה בר"ת וס"ת הויה ומי שזוכה לשמור
הברית הוא כביכול חלק מהויותו ית' ע"כ

עליך. חבל על מוח יקר כזה. בעת שכחת את אשר למדת אללי. ומה גם לא הוכפח על לקחך זה שנים. וכרגע השיב לו היהודי הק' ירשני מורי לעלות עשן הלולקי לביטך, ונתן לו רשות וכאשר התחיל לעשן אז אמר לו ארחא למורי כי כל החידושי תורה אשר חידש מורי כל ימי אשר למדתי אללי לא שכחתי עד כה לא יבצר מאות אחד שמורים הנמו בזכרתי. כמו למדו אותי חמול וסגיד לו בקיבור מופלג כולם כמעט לא נעדר. ונשתומם הגאון ז"ל מאד על מהירות שכלו וזכרונו הנפלא ונח דעתו. אח"כ שאל אותו איך איפוא אשאל אותך בני איך תסתכן נפשך לילך בכל יום בהמקוה אשר צפה. [כי באשפא ה' מקוה עמוקה מאד בצמח עשירות שליבות כידוע. ושמעתי כי הרה"ק מו"ה ר' קלמן טקראקא בעל מא"ש אמר פ"א אל תביאו רא"י וסיוע לאחר זמן התפלה מן הרה"ק היהודי ז"ל. כי הוא סיכן גופו בכל יום ויום ובעל ש"י טבילות בהמקוה אשר באשפא. וזיכך אותו עד שגופו הגשמי נתהפך לרוחני ממש כמו מלאך. והי' השגתו למעלה מן הזמן] והלא הכתוב הזהיר ושחרתם מאד לגפשותיכם. ענה היהודי הלא פשטא דקרא דכתיב אך לגפשותיכם. ולא לנוף. אמר לו והלא הגוף הוא נרתק להנפש. ולריכים לשמרו לקיום הנפש ועוזרים על לאו בהפקירו. אז ענה היהודי מקרא מפורש בתוה"ק אמור אליהם לדורותיכם כל איש אשר יקרב להקריב מכל זרעכם אל הקדשים אשר יקדישו בני אל ה' וקומתו עליו ונכרהה הנפש ההוא אי"כ בכשירת הנפש משורשה ממילא יתום חיות הגוף. מוטב שיחם חיות הגוף בטהרה והנפש תהי' דבוק בשורשה משתהי' הנפש נכרת משורשה וחיות הגוף ואפס בלא פהור. ויהי כשעמו נשקו על ראשו ואמר לו ללח ורכב בדרךך והי' מנן עורך שלא הבשל. ופי' באוה"ה פ' מ"י שרה שכ' כי הלדיקים הגם שימותו הגוף אינו מושלל מהחיים. כי לדיקים במיתתם קרוים חיים. לא ולמד ממעשה ר"א ב"ר ואל"י והעטם הוא כי

בהיותם בעוה"ז מהפכים בחי' החומר שביסודות לבחי' הרוחניות הקדוש שצנפס באמצעות מע"ס והפלגת התורה שמשתדלים בעוה"ז. ולהשקילך בדבר לא ולמד מ"ש הרמב"ם פ"ב מה' יסוה"ס שישתנה היסוד ליסוד חבירו בקרוב לו ויהפך עפר למים. וכמו"כ ימלא שבאמצעות דביקות האדם לקונו יתהפכו היסודות כולם ליסוד האש ויסוד האש ליסוד אש. הנשמה והבן. ושמעתי מפי דו"ז הרה"ס מו"ה יודיל לאנדא ז"ל ששמע מפי רבינו הגדול האר"י ברוחן ז"ע. שאמר על הגאון האלקי מאשפא ומעובח בעהמ"ס אוהב ישראל שהגוף הגשמי שלו הוא בהירות של אלף נשמות ישראל:

(ג) **בהירותו** לעיר לימים סמך על שולחן חותנו. והיה שכן חותנו אחד עוסק במלאכה נפח. ודרכן של הנפחים שעומדים בצוקר השכם למלאכתן. ויהי כי שמע כי הנפח מכה בקרנסו. כמו הולם פעם בקרבו לעמוד לעבודתו ויראחו כי חשב חשבון נפשו א"ס על מלאכה נמצוה כו וסדרו ה"י שעה יעמוד השכם וימנע שיה מעיניו. איך אנוח על ערשי בתרדמת הזמן ולא אקום לעבוד עבודת השי"ת. וקם הוא בלילה השני' קודם שעה אחד מהנפח. והנפח כראותו כי האברך הזה קם ממעטו בצוקר ולא יסתגר מאוס מזה הקדים הוא בלילה לעמוד עוד שעה אי' קודם האברך הזה, ובלילה השלישי הקדים היהודי הקדוש עוד קודם שעה עד שלא נח ושבת מעבודתו עבודת הקודש בכל פעם ביתר שאת. ואמר שפי' הנפח הזה הגיע לגדולתו [וע' בתולדות פ' וילא ע"ד שביארתו איזהו חכם הלומד מכל אדם ר"ל גם מאדם רשע ילמוד ויקח מוסר לנפשו כמוצא מנפשה בחו"ה בל' שראה אי' שבא על הבהמה חשב בנפשו א"ס על תענוג מאוס כזה לפי שעה יחסור נפשו להריגה. כי הי' דין המלכות עבור תועבה כזאת להריגה. ואיך לא יחסור נפשו בעבודת השם שהוא תענוג אמיתי וגלמי וכיוצא בזה יש. ויקח מוסר מאנשי בדמיו שבשביל פריעי' מוצה נפשו למחמם

הגאון המגיד הקדוש מקאמיניץ מה זאת
שאלו מרגישין יותר קדושה ביום שני של
יו"ט מביום הראשון. ענהו היהודי נראה
כשאיט עושה מריצה עם אשתו ואחר כך
כשנחפיים אחת האהבה הגדל ביותר. ואמר
א"י ז"ל הפירוש תמיד דיו"ט שני של גליות
הוא ובכל מקום שגלוי שכינה עמנו והוא
הפיוס לזאת הרגש האהבה ביותר [ועיין
בזה"ק אמור ל"ח ע"א ברע"מ דר"ה
פיקודא א"י בכל יומא דמועדי' לריך לקרבא
קרבנא דיליה לריך לקרבא עלי' תוספות
דלית ליה כגון תוספות כתובתא ומתנתא
דלוסיף חתן לכלה ושבת מלכתא דליתיה כלה
בשבתות ובכל יומין טבין לריכה תוספות
כו'. ועיין במקדש מלך שם שכו' ויש להרבות
בשמחה ביו"ט שני של גליות כי ביו"ט הוא
כמו המוסיף לכלה מתנות כמו"ש בזה"ר
ולריך לקרבא כו'. הנה מבואר דיו"ט שני
הוא כתוספת מתנה לכלה, יעו"ש עוד
באריכות. ועיין במדרש שה"ש והוא ש"ס
עירובין בירושלמי ר' בא בשם ר' יוחנן
אמרה כנס"י לפני הקב"ה על שלא שמרת
יו"ט אחד בא"י כתיקונו הרנו משמרת שני
ימים טובים של גליות בחל' סבורה הייתי
שאקבל שכר על שניהם ואיני מקבלת שכר
אלא על אחד. ר"י קארי עליהון וגם אני
נחתי לכס חוקים לא טובים אשר לכאורה
דברי הירושלמי המה היפך דברים הנ"ל.
חולם ע"י בפע"ח שער מקרא קודש בחילוק
בין שבת ליו"ט כי בש"ק התגלות עלם
הקדושה אור דאבא ויו"ט נקרא מקרא קודש
כי הקודש העליון שהוא אבא אינו מתגלה
בו בעלמו אך ע"י תפלה ומעשים אנו
קוראים ומזמנים את הקודש שהם אבא והוא
מקראי קודש ולא קודש גמור ואין הארת
אבא מתגלה בו בעלמו כמו בשבת וע"י
מעשינו אנו קוראים את הקודש העליון
ומתחבר ונתעורר גליו עלם הקודש שהוא
החכמה יעו"ש. והנה עיקר תיקון המלכות
הוא ע"י אור החכמה אבא עילאה בסוד
בחכמה יסד אר"ץ דא מלכות. מתנה בני
א"י לגדל חכמתם וקדושתם הו' יכולים
להם

בכל מיני דרכיו ואין לא יסמוט בעבודתו
ית' וכיוצא בזה ישמע חכם ויוסיף ליקח
מוסר מכל מה שעושין אלו שיש להם לב
אכן להרע בזמנה מיני תחבולות כך יש
לעשות כמה מיני תחבולות להיטיב, מזורק
לזה שמעתי ממורי הבעש"ט ז"ע כשבא
גשמה מאילנות אל עולם העשי' ורואה איך
שם נתגבר הקליפה ואין נקל כבוד המלך רב
ושליט בעיניהם אז הוא מעורר א"ע ליתן
יותר שבה לכבוד המלך מלכו שאין הוא
כאחד מהם. וז"ש ויקח מאבני המקום וישם
מראשותיו ר"ל שלקח מוסר מאבני המקום
שיש להם לב אכן. ונקראו אלו אבני
המקום וישם מראשותיו בראש מחשבתו.
להבין זה ויתן יותר שבה והודי' לשמו ית'
שאנו כאחד מהם וי"ש כ"ב במקום ההוא
שזכה לש"י עולמות שם יותר ע"י כ"ב
אותיות התורה שלמד יותר בחשק אחר הבנת
לב בשר שיש לו יותר מהם יעו"ש. ופ"א
בא לעיר קראסני אשר ברוסיה איש אחד.
שהיה הולך על החבל. בקשרו בשני עברי
גהר דשם. והלך הק' ר' חיים קראסנער
מתלמידי הבעש"ט. עם תלמידיו. ועמד
יראה איך האיש הלך מראה הנפלאות שהולך
דוקדק על החבל. והעמק מאוד במחשבות
עמוקות עד שראו תלמידיו התפשטות
בשמיות. כמעט עד ששאלוהו מה זאת
אשר העמק יעמיק כ"ב בזה. השיבם בנועם
אמריו התבוננתי האיש הזה עומד ומסכן
את נפשו על מה לא אוכל לומר שבעת
שהולך על החבל יתשוב שבהראותו הנפלאות
ירויח עד"מ מאה זהובים כי בחושבו זאת
בטח יפול לתוך הנהר. כי לא יוכל לעשות
מלאכתו זאת כ"א אך בהתפשטות מחשבתו
מכל וכל ואך יתשוב המשקל לבלי לנפית
יותר לגד אחד גם על השערה וח"ה לו
לחשוב שום מחשבה אחרת. וא"כ הטיפש הזה
למה יסכן נפשו על מגן הבן עומק הדברים:
(ד) **מרגל** בפומי' דאח"י הרה"ק
מז"ה נחמ"י ז"ע מבעה"ח וי.

לספר בכל יום טוב שני כי פעם אחד הי'
היהודי הקדוש ז"ע בקאמיניץ. שאלוהו הרב

לחקן המלכות ולהמשיך אלי' אור החכמה.
 כי חוירא דא"י מחכים. בחי' מאור החכמה
 אבל בני הגולה אין בזוהינו להמשיך עלם
 קדושה אור החכמה אשר ע"כ תיקנו לנו
 חז"ל לעשות שני ימים. כדי שיהיה לנו
 כח להמשיך אור החכמה ע"י תפלינו
 והתעוררת הזמן וכל מה שנתעורר יותר
 מתנוגך יותר אור החכמה כי כל מה שהעגל
 דולף לינק והוא בסוד אני לדודי ועלי
 תשוקתו ודומה למעין אשר היא משפיע אל
 כל מקום מתפשט מימי' וכל מה שהמים יולא'
 ומשפיעים יותר מוסיף ומתגבר מן המקור
 תמיד מים זכים וטובים. ועי' בנתיבות
 עולם להמורה"ל מפרג ז"ל נתיב הנדקה
 פ"ב. לזאת ביום ב' דו"ט נמשך אור החכמה
 יותר מבחי' תוספות כתובה ומתנחל דמוסיף
 חתן לכלה בסוד משפיע ומקבל. ומלאהי
 בם' שארית ישראל על המדרש מהגה"ק
 המגיד מקאזנינין זי"ע על מאמר הג"ל
 אמרה כנס' לפני הקב"ה כו' שכ' כי
 בא"י היו יכולין להמשיך הקדושה ביום א'
 משא"כ בארצות הגוים א"א להמשיך הקדושה
 כ"א בב' ימים. כדמיון התינוק שאין לו
 גודל השכל לקבל בפ"א ולריך האב לחזור
 עוד הפעם עמו. וע"כ ה' אפשר לומר
 שאני מקבל שכל על שתיים כדמיון האב
 כשיחזור עוד פ"א ניהוסף אללו שכל חדש.
 עכ"ז חינו' מקבלת שכל אלא על אחד הבן.
 ועי' גסה"ק גועס אלימלך עד"מ המלך
 שהוא בביתו וזהיכלו כבוד אומה בולו מוכרח
 שיהיה הכל בתיקונו ולביונו הראוי וכן מאכלו
 ומשתהו וכלי תשמישו משא"כ כשהוא בדרך
 מתאכסן בכ"מ שהוא וכל מה שנותנין לי
 נהנה ושמה וע"ש עה"כ כל השומע יחזק לי
 כעת בגלות גם כשאנחנו קלים בחיינו
 אומרת השכינה כל השומע ר"ל מי שישמע
 לי להחזיק בי בקדושתו יכול לבוא לידי
 שחוק ושמחה וקדושה בגלות המר ג"כ.
 ועיין בזה"ק וילא קמ"ח ע"ב מאי יופגע
 במקום למלכא דאזיל לבי מערוניתא כו'.
 ולא עוד לא דאפי' א"ל ערסא דהבא
 כו' ואיהי מתקנא ערסא באבנין בארעא

ובקוסמרא דתיבנא ושניק דידי' ומבית ביה
 כו'. בגין למיהב לה ניחא דאפי' אבני' ביתי'
 רחמינן קמי' למצה ביה. ועי' בתק"ז י"ח
 ע"ב ולית ידיעה כלל במלכא ובלבושי' כו' עד
 דיעול מלכא לביתי'. ועי' באור ישראל
 על התק"ז להגאון המגיד הקדוש מקאזנינין
 זי"ע שכ' כי בחזן דרך בנ"א כו'. ומ"מ
 כשהולך בחזן בנקל יכול אדם לילך ולבדק
 אליו יעו"ש. וע"ד שפי' הרמ"ק ר"ר
 ברוך ז"ל ממעוזו הכ' כי גר אנכי בארץ
 אל תסתר ממני מלותיך שדרך העולם
 בשני אנשים המתגוררים בארץ לא להם
 אז לא יכיר שום לפני דל וגדול לפני קטן
 כי מספרים ושוחחים זא"ז כאילו היו שניהם
 במעמד וממחלז אחד וז"ש דהמע"ה אתה
 כביכול גר בארץ העמאה הלזו ואנכי גר
 בארץ הלזו לכן חזקש מאתך שתתנהג מנהג
 שני גרים בארץ נשים שנינו יחד ואל תסתר
 ממני מלותיך הבן היטב:

(ה) **פ"א** לי ש"ב הגה"ק המפורסם
 מו"ה יעקב צבי ז"ל מפאריסוב
 ששמע מאז"ז הקדוש מו"ה נחמ"י ז"ל
 מבעהיו. אשר אביו היהודי הק' נבג"מ
 פ"א אחר הפסח הרגיש א"ע בעבודתו לא
 ע"ל האופן היותר טוב. ונפל בעלזבה
 ותיכף ומיד חיוק א"ע והומין לו השי"ה
 הכ' ויבדק את יוסף ויאמר האלהים אשר
 התהלכו אבותי לפניו כו'. האלהים הרועה
 אותי מעודי עד היום הזה והאונקלוס תרגם
 על תיבת האלהים הראשון אלהא. ועל
 האלהים הרועה אותי מעודי תרגם הוי'.
 דון ית'. ונפל בדעתי פירוש השינוי דהתרגום
 כי מי שהוא בן קדושים וזכות אבותיו
 מסייעתו לעבודתו ית"ש כמאמר חז"ל.
 הבו"ה ברוך חסדיו מסתיר פניו מאת
 למען יתאמן בעבודתו בעלמו להיות אח"כ
 נקרא ע"ש ויקרא עליו הוי' דון ית'. ולא
 שיהי' ע"י זכות אבותיו. להיות ממאן
 דאכיל דלאו דילי' בהית לאסתכולי באפי'
 הבן [ועי' בזה"ק קדושים ד' פ' ע"ב אר"י
 בשעתא דקוב"ה ברא עלמא ובעא לגלגא
 עמיתא מגו מסתרתא וגהורא מגו חשיבא

לזון הש"ת הנס שהוא מרחוק. וזה עיקר הנסיון בהעלם אורו ית' ופעל בזה לדורי דורות שהי' באמת מרחקים. עכ"ז ישאר פנימיות האהבה מהש"ת לישראל. ומחילא יהי' גם בלב ישראל כן שהפנימיות ישאר באהבת הש"ת רק מוסתר. וז"ש לו הש"ת אנכי מנן לך. שיש נקודה בלב כל איש מישראל שהש"ת מנן הוא שלא יאבד איתו [וזה יל' לרוב המור דודי לי כי ידוע כי אנכי ולא יהי' לך מפי הגבורה שמענו ובו נכלל כל התרי"ג מצוות. וז"ש לרוב המור דודי לי אשר דודי בעלמו אמר לי בין שדי חכמתי ילין תמיד ולא ימוש לעד זה הבושם מליתי רוח טוב] וזה אש"פ שכתב ישראל הוא וע"ז אנו מצרכין מנן אברהם ואחר גמר הנסיון נתן שבח להקב"ה על הדיחוק שהי' לו שאז הבין הכל למה הוא בא וז"ש משבחין לשמו על וירא המקום מרחוק שגם אנו בכל הדורות טהנין שבח ע"ז אשא דעי למרחוק שזה רוממת הדעת מרחוק כדכ' ותהלז אחותו מרחוק לדעת עיקר היראה מרחוק ויש בכל איש הישראלי ענין רחוק וקירב הבן הדק:

(ו) **על** הא דאמרו חז"ל כל המחובר לטהור טהור. הקשה לו פ"א הרה"ק חכם הרזים מו"ה ש"ב ז"ל מרפשיהא אי"כ לקחה מדה"ד היתכן זאת שיתדמה לזדיק אחיתי אשר הי' פרוש ומובדל מהבלי עוה"ז ועבד כל ימיו להביות"ש במס"כ. והוא אך התחבר לו יהי' נעשה טהור כמוהו. והשיב לו כי להיות מחובר לטהור הוא עבודה יותר גדולה מלהיות טהור בעלמו. והובא דבריו אלה בכמה ספרים משמו. [ומתאמיים דברים אלו לאשר שמעתי מפי ידידי המנוח החסיד המופלג מו"ה יצחק בער הכהן משעבערשין. ששמע בעלמו מפי הרב הגאון הקדוש מו"ה ליבוש ז"ל אבד"ק צוהמיר תלמידו של היהודי הקדוש ציוס א' דר"ה סיפר בשם רבו היהודי הקדוש זי"ע כשיבוא משיח לדקינו אז ילכו לקראתו כל הדלוקים. ומנהיג ישראל.

הוי כלילן דא בדה ובג"כ מנו חשוכא נפק נהורא ומנו מסתרתא נפק ואיתגלי' עמיקא. ועי' בתולדות בראשית שמעתי ממורי [הבעש"ט ז"ל] שאם ידע האדם שהקב"ה מסתתר שם אין זה הסתרה כי נהפך כל פוטלי און וז"ש ואנכי הסתר אסתיר פני ר"ל שסתיר מהם שלא ידעו שהקב"ה שם בהסתרה זו וכי"צ שמעתי ממנו כו'. ואחר שידע האדם כלל זה שהוא כלל גדול שאין סום מסך ומצדל' בנין לבין אלוקיו בשעת חורה ותפלה גם שיעלה לפניו כמה מ"ז שהם לבושין וכוסין שהקב"ה מסתתר שם. מ"מ אחר שידע שהקב"ה מסתתר שם אמ"ז הסתרה עי"ש וז"ל כוונת הזמר אל מסתתר בשפירי חביון חסד הוא [אל חסד] שמסתתר כמו באהל מולנע. וזהו שכל הנעלם מכל הרעיון והוא עילת העילות למען כתר רלון הרלוניות יתנו להוי' זאינו דומה העושה ליור נפלא בזה. לעושה הליור הנפלא בחרם מחרבי האדמה הבן היטב. וז"ש ועת לרה הוא ליעקב כשהוא בקטנות הרמוז ליעקב העלה לזה ממנה יושע כשידע שזה הסתרה שורה חיות אלוקות ובה התשוטה. וז"ש המכסה שמי"ם בעבים כדי שיכין לארץ מער כדי שילמח חזיר הבן. ועיין בספר חיים וחסד להגאון האלקי מו"ה חייקל מאדמיר ז"ל שכ' ופרוס עלינו בוכת שלומיך. זה הסתלקות האור כדי שיתכל ויתחכם יותר וזה מאויבי תחכמינו זה הסתלקות האור נשאר בחושך כמו שהאב מסתלק מהבן כדי שיתקרב אי"ע יותר כמקדש מזמת האהבה. ועיין בקונטרס ס' הזכות הנספח לחידושי הרי"ם מהנה"ק מגור ז"ל ע"ה במדרש ויקרא אשא דעי למרחוק ולפועלי אהן לזק מחשבין לשמו של אאע"ה אותו שבה מרחוק וכתוב בזה"ק שבוס ג' ראה את המקום מרחוק ממנו. וזה"ש זה נסיון עלום שהולך לשחוט בנו בלוי הש"ת שהי' ראוי להיות לו קרבת השם ביותר שאם והיה המקום לפקפק כמו"ש לו השמן. שמעתי הנה לעולה ולא ילחק עכ"ז נתחזק לעשות

ישראל. עם אנשים החסידים אשר שאבו מימיהם ויהי' בניהם מנהיגים כאלה אשר משיח לדקינו יאמר להם גש הלאה עם החסידים שלך. ואלא אמר משיח לדקינו וועט זיין זאגן פארט דיר מיט דיינע חסידים]. ואז יקראו החסידים ויבכו מאד ויאמרו משיח לדקינו מה טעמנו ואשמנו הלא הי' לנו אמונה כי הוא לדיק אחת ומה תלונתך עלינו ומשיח לדקינו ישיב להם כל ימיו של איש מהעורך לבקש מהבוית"ש כי יזכה להתקשר בלדיק אחת. והבוית"ש לא ימנע טוב מההולכים בתמים. ואם הי' רעונם באחת להתקשר בלדיק אחת הי' מאיר לכם האמת. ובודאי לא הי' רעונם האמת להאמת [ועיין בתולדות עה"כ ויאמינו בה' ובמשה עבדו. שהקשה המכילתא אם במשה האמינו בה' לא כ"ש ומה ת"ל כו'. ללמדך שכל המאמין ברועה ישראל כאילו מאמין במי שאמר ויהי' העולם. שדרך הבנה בעיני האמונה זו ברועה ישראל איזה תועלת ילא מזה לעבודת השי"ת שיהי' נחשב כאילו מאמין בו יתברך. שהאמונה בו יתברך הוא הדביקות והוא התכלית השלימות וכח"ש המפרש להרמב"ם שלא ביהנו כל המלות אלא כדי שיגיע בהם לזו המדריגה ובחרת בחיים למען חמי' לאהבה את ה' וכו'. אולם לפח"ש בזה"ק זכאה מאן דאמיד בידא דחייבא כי לריך מנהיג הליבור לש"ש להיטיר את העם בגשמי ורוחני לא בצודא ובמילולא לבד לומר תוכחה ומוסר רק במחשבה ג"כ שיתקשר איש בוי"ת עם בני דורו ולהעלותו ולרדקן בו ית' ובתנאי שגם הם ירדקו עלמן אל דאשי הדור ואז יוכלו להעלותו כו'. ויש כל המאמין ברועה ישראל כאילו מאמין בו ית' כי יהי' זה הדרגה וממונע לזה. ויש ויאמינו בה' והיינו ע"י שהאמינו במשה שנתדבק בו ומשם עלו שהאמינו והתדבקו בו ית"ש כו'. ומעתה משאמרו חז"ל על מלוא וכו' תדבק הדבק בת"ח אינו מולאו מהפסע כ"א על ידי שידבק איש לת"ח הדביקים בו ית' ע"י תורתו ועבודתו אז

ע"י דביקותו בו יכול להגיע ע"י למדריגת הדביקות בו ית' וזוהו מבואר מ"ש הרמב"ם בפיה"ש בעושה מלוא אחד מאהבה כו' כנ"ל כי האהבה נמשך ע"י האמונה והוא הדביקות בו ית' איך הוא דבוק אל שורש האמונה וכאילו קיים כל הדריג' מלות. וכן מפורש בילקוט פ' בשלח מנין שכל המקבל עליו מלוא אחת באמונה גדלי' שהשרה עליו שכונה. שכן אבותינו בשכר האמונה זכו ואמרו בידה כדברי ר"ל והיינו מטעם שזכרנו כי אחר שדבוק בחלק אחד מהאחדות כולו צידו ושפיר כיון הרמב"ם ז"ל וזה שסיים בא' חזקיהו והעמידן על אחת ולדיק באמונתו ית' כי ע"י אמונה דבוק בחיים שהוא מלוא ראשונה הכולל הכל וזוכה בה לחיי עוה"ב. ועי' במאמר הראשון על ענין זה באריכות וכנס על גבי ענק באחי כהיהודי ועוד לקרא לסייע מקרא מפורש בתוה"ק (ראה) אחרי ה' אלהים תלכו ואלותו תיראו ואת מלותיו תשמעו ובקולו תשמעו ואלותו תעבדו ואם יהי' כך כל אלה הגיע למדריגה ובו תדבקן והתקשר כבודן של ת"ח לכבוד המקום ב"ה והכן. ועי' באוה"ח שם יתבאר ע"ד אומרים ז"ל וכי אפשר לידבק בשכינה אלא שידבק בלומדי תורה שהם מרכזה לשכינה וכאילו נדבק בו ית' ועי' עו"ש [וזה יל"פ הכ' וארשתוך לי באמונ' וידעת את ה' ע"י האמונ' יוכל להיות מקושר כמו קידוש אשה לבטלה ועי' וידעת לשון חיבור כמו וידע כו' תהי' דבוק ומחובר אל הבוית"ש דבוק אמיתי הכן היטב]:

(ז) **סיפור** לי ש"ב המופלג בתוה"ר ור"ח ויר"א מורה מאמיר ז"ל מגראבאוויץ. שבהיותו הא' ס"ק קדוש ה' המגיד משריבך ז"ל משוכני שבת פ"א בכפר הסמוך לחעלים [שכרת משם ע"י סיבה שהלשינו עליו] שמע בעלמו מפיו הקדוש וז"ל אבי ז"ל [הוא הרב האלוקי ר' מאשיילי ז"ל ו"ע מטשערנאביל] הי' דרכו שהתואר היותר גדול אשר תאר לאחר הי' אם הי' מתארכו בשם האלוקי. ופ"א

אפילו להחליף הרצועות מול"ז וכ"ש לפח"ש
חכמי האמת שתפילין דר"ת בחינה עליונה
מדרש"י וודאי אסור שמורידן מקדושתן .
וידוע דמסורת במשפחתנו דהיהודי הקדוש
הי' נשמת ר"ת וכבר ראיתי בהנדפס כזה :

(ח) אַמֶּר פ"א לתלמידו הרה"ק חכם
הזיס מו"ה ש"ב ז"ל מפשיסחא

ע"כ וראה אם דרך עולם זו ונחני בדרך
עולם . דהי' עולה על הדעת אם רואה אדם
שנפל בעצבות חו"ח ואינו יכול להתפלל
בגדלות המוחין אל יתפלל. ע"ז בא דהע"ה
והזהיר שלא יעלה זאת על הדעת חו"ח אך
ונחני בדרך העולם שיתפלל בדרך כל
העולם כמוש"כ בסידור והמלות אשר תיקנו
לנו אנשי כנה"ג המה יאירו הדרך האמת
בעבודה שכלב זו תפלה . וזה כיון רש"י
הקדוש בפירושו בפרשת עקב ע"כ ושמתם
את דברי אלה על לבכם אף אחר
שחגלו הי' מזויינים במלות הניחו תפילין עשו
מוזוות כדי שלא יהי' לכם כחדשים כשתחזרו
כוונתו הקדושה כשהדעת הוא בגלות ואין
לו שום הרגשה בנפשו בעשיית המלות ועלה
על הדעת שיתאש מעשותו חו"ח אך יעשה
כפשוטו ויניח תפילין בפשיטות ויעשה מזווה
כמו שנלעוונו ע"פ המורה לעשותם בגשמיות.
וה"ש אף לאחר שחגלו גלות הדעת חששו
המלות גם בלא דעת וסו"ס רש"י כדי
שלא יהי' בעיניכם כחדשים כשיחזרו לכם
המוחין לא יהיו בעיניכם עשיית המלות
כחדשים כהתלהבות חדש ויקוים הכ' אם
שמוע תשמעו בדרשת חז"ל ועי' בעבודת
ישראל עה"כ שומר רוח כו' [וה"ז
הרה"ק מו"ה נחמי' יחיאל ז"ל מבעה"וי .
פיה"כ נפשי בארץ עיפה לך סלה מהה ענני
הי' כלתה רוחי אל הסתר פניך ממני .
דהנה דהמע"ה ראה ברוח קדשו על דורות
הבאים שיהיה דור שלא יוכל להתעורר עלמו
אל עבודה שכלב זו תפלה ואמר נפשי
בארץ עיפה לך כמו דומם בלי שום
התעוררות דלמטה אך ענני הי' כלתה רוחי
לשון השתוקקות כי נכספה וגם כלתה נפשי
אלך

בנסעו אהו יחד נסבה לדבר מדדיקי פולין
ורבר מן הרבי מוכנין ז"ע והמגיד הק' ז"ע
ומהיהודי הק' ז"ע ושאלתי אותו
אבא הלא היהודי הי' תלמידו של הרבי
מלובלין והשיב לי לפעמים יש כי בעוה"ז
הוא תלמיד . ובעוה"ב הוא בריפוך ושחק
חיזה מיניטין ואחר כך פתח בזה"ל הסגל
מפולין [בליא דער פולישר סגל] היסוד
יוד מלמטה ובריפוך הוא מלמטה כן הי'
דברו . [ועי' בתק"ז דף כ' ע"ב והנה אופן אחד
בארץ אלה החיות דא נקודה דמחות סג"ל
נקודה דלתתא אלה החיות דאינון זיר"י את
שני מאורות הגדולים ועי' בהקדמת תק"ז
ע"א ועליהו כתיב ויתן אותם אלהים
ברקיע השמים להאיר על הארץ ואיהו
רקיע דאיהו לעיל מחיון הה"ד וממעל
לרקיע אשר על ראשו והפוך רקיע והשכח
לי' עיקר דאיהו יסודא דמרכבתא דעלי'
קיימין חיוון וכרסווא דמרכבתא ועלי'
איתמר ונדיק יסוד עולם כו' ועי' בתק"ז
חד ועשרין ד' ח"ז ע"ב חלת גלגלין סלקין
לי' בימא דאורייתא ואינון סגל וכל גלגל
סליק לי' גלגלים לעילא כו' ולזמין דינשאו
האופנים לעומתם כו' תרין נקודין דאינון
סגילתא סלקין להאי נקודה חדא על גדפו
יעו"ש]. ושמעה אזני ותבן לה מאה הרה"ח
מו"ה בעריל שו"ב ז"ל בראיווה ששמע
בעלמו מפה קדוש ונורא המפורסם מו"ה
אירי זלוק"ל מסטרעליסק שאמר הרה"ק
מלובלין והיהודי הקדוש הס דוגמת רש"י
ור"ת ז"ל והמקובלים יתשבו קדושה תפילין
דר"ת בשם קדושה חמורה יותר . ועיין
בזכרי יוסף סי' ל"ה באו"ח שכ' בשם
הרדב"ז תפילין דר"ת הוריתי שיכול לעשותם
של רש"י דאין המחלוקת אלא בסדר הנחתן
ובלילה הראוני בחלומי שלא הוריתי יפה
ותזרתי ועיינתי וראיתי שיש זלזול בזה
לגאוני עולם שסוברים שהתפילין כשרים
ופוסלין אותן ומורידן מקדושתן לכן
אני גוזר ואומר שאסור לעשות כן מן
הדיו יעו"ש שכ' בזכרי וכ"כ האחרונים

אליך אף הרגון לא יוכל להחפשט. ענני
ה' מהר שיוכל הרגון להחפשט לעבדך :

(ט) צפרא ידוע ונדפס משמו שהזכיר
מחד גם לאנשים פשוטים שלא
יאלכו בתאווה. ואמר שגרייך להחפלה ע"ז
חמיד ולפורר זכות אבות שלא יתגשע ע"י
האכילה בתאווה. [ועודבא] ידענא כי פ"א
שאל רבינו הגדול האר"י מרזנין נבג"מ
את גז"ל הרה"ק מו"ה נחמיה יהיאל ז"ל.
שמעתי שאביך ז"ל הדריך מאוד את בניו
ויסרם לילך בדרך השם השיב לו א"ז אחת.
זפ"א נכסעו לריסאנאב להרה"ק ר' בענדילי
ז"ל ה' אחו אחי הרה"ק ר' ירחמיאל ז"ל.
ובנסיעתם חשו בדרך כל ליל חורף ובזוקר
כאשר האיר היום חקרו את הדרך ויסעו
כה ובאו כמו בחלות היום לכפר אחד ושם
יהודי אחד ישב בקרעטשמי. ויהי כאשר
נכנסו שמה ואבי היהודי ז"ל הכין את עלמו
להפלת שחרית והיה שמה עוד חדר אחד
מיוחד עזבור להחפלה והמה החפלו
בהקרעטשמי ויען כי חלש לבם מאד ושמה
בהקרעטשמי הבעה"ב הסיק את התנור
ולקחו אללו איזה תפוחי אדמה קארטאפיל
וזרקו להתנור ואחי הרה"ק ר' ירחמיאל
אחר החפלה לקח במהירות איזה קארטאפיל.
ותיכף כאשר לקח הקארטאפיל לידו פתח
אבי ז"ל את הפתח. וקרא אותו ואמר לו
כל הלילה וחלי היום תעינו בדרך ואשר כעת
ת"ל באנו לישוב וזה ישוב הדעת שלך
לאכול בתאווה אללו הקארטאפילים במהירות
וקנס אותו עזבור זה שעד רימינאב לא לקח
אותו לתוך המרכבה שלו והוכרח לעמוד
בחוץ על השטאנטי עד רימינאב עס כי ה'י
קר מאוד. ועוד סיפר לי כי פ"א בהיותו
בביתו כזה אבי ז"ל לאחי שיבא לו גחלת
לעשן בו את הלולקי זיבעך שלו והלך
והביא ויען שה'י הגחלת בוערה מאוד לזאת
זרקו אחת הנה ואחת בתוך כפו למען לא
יכוס באש ובצואו לפניו אמר לו כך הנני
מקיים כיבוד אב. ואז פשט את ידו
והגחלת בערה בבשר ידו והוא עמד

וראה וה' ניכרת הללקת בידו עד
עולם :

(י) ציפרא לי ש"צ הרה"ק ר' אישילי
ז"ל מפרשיסחא בשנת תרכ"ד
בהיותי לבקר ליון א"ז היהודי ז"ל שפ"א
שאל הנה"ק מו"ה ישעיה ז"ל מפשעדרבורו
תלמידו המובהק על מנהגו שהיה לו שאמר
איזה מזמורי תהלים קודם התפלה. הלא
אמרו חז"ל שביקש דהע"ה שיהיה נחשב
אמירת תהלים כלומד בנגעים ואהלות והוא
בכף הדמיון. והשיב לו הפי' בדברי חז"ל
עפמ"ש כל הנגעים ארס רואה חוץ מנגעי
עלמו ובאומר תהלים יאירו עיניו שיראה
נגעי עלמו ויהיה סור מרע. ואח"כ יהיה
אהלות מבחי' אוהל שכן באדם והיה מרכבה
לבחי' עשה טוב. [ועי' באוה"מ עה"כ
וגתתי משכני בתוככם שעיקר משכנו ית'
הוא תוך נשמת עס קדושו. ואומר ולא
תגעל נפשי אתכם ולא הספיק אומרו
וגתתי משכני בתוככם לזר כי חש' כי
יאמר נא ישראל שדבר זה שמבטיח ה'
הוא דבר רחוק מהשכל שידור דירת קבע
בב"ת הרוחניות תוך בנ"א בעלי לורה
וחומר והגם כי יבטיח ה' עשות כן זה יהיה
לזר עולם האהבה. הפך הצורה. פ"ד
שפי' הרשב"י צפי' באחי לגני יעו"ש והוא
דבר היפך בחי' ההשתוות ודבר כזה לא
יספיק כמעשה נסים ואין מובטח להתמדת
הדבר והגעל הרוחניות להגשמות לז"א ולא
תגעל נפשי אתכם כי יכונן ה' תכונת נפש
בסדר אשר ישכון ה' בתוכם בדרך המתקבל
בבחי' הגשמות. והבסיף לאמר והתהלכתי
בתוככם לומר שמלמד שלא יגעל גס יהי'
לו נחת רוח בהשראה שכינתו ית' בתוך
תוכם והוא בחי' הגשמה שהיא תוך תוכם.
גם נתבונן ע"ד שאחמז"ל כי נשמת עס
בנ"י אלוזות מאורו ית' והרחקת שכינתה
בעוה"ז לא יסובב פרידתה ממקורה וה"ה
דבוקה בחבל הכסף עד מקום מחלבתה
ודרך שם יורד אור המינים ממקור העליון
ומחבר נפש קדושה עס מקורה וזה יסובב
כי תכיר הנפש בוראה ותתאווה לעבדותה
וללכת

ה' יחלופו כח ובתכ"ד אמר לו כשאתה עוף ויגע אחר התפלה לא הירא מהדינים כי נמחקו בשורשן ואמר לו זאת בנשימתי לרמחאבז :

(יב) **פִּיפֶר** לִי שֶׁב הַהֶ"ק מִי יַעֲקֹב נָבִי ז"ל מִפְּאֶרְשָׁאב שְׁבִיחַת דּוֹז הַהֶ"ק מ' אֲשֶׁר זָלַל מִזְעִלְחָאב וְאִי מ' נַחֲמִי ז"ל מִזְעִלְחָאב עוֹד לְעִירִים לִימִים וְהִנֵּה לְרוֹזִין לִכְיָק הָאֶרֶץ מְרוֹזִין וְיֵעַל עַל יְמֵי הַנּוֹדִיִּים. וְיֵהִי בְּנִסְעֵם חוֹרֵה בִּימֵי מִרְחָשׁוֹן יְמֵי הַנְּשִׁמִּים וְדִרְכֵּם רַעִים אִזּוּ בּוֹאֲלִין כִּידוּעַ וְהִלְכוּ דְגָלִי כֵל יְמֵי הַשְּׁבוּעַ יַחֲפִים וְרַעֲבִים וְנִמְאִים כִּי הַכֶּסֶף אִזּוּ מְכֻלִּים וְיֵהִי בְיוֹם עֲשִׂיק אַחֵר חֲלוֹת הַיּוֹם בָּאָו לְאִיזָה עִיר קְטָנָה וְהַיּוֹם קָלָר וְהַשֶּׁמֶשׁ רָד. וְהִלְכוּ לַמִּקְוֶה כִּי קְרוֹב לְכַנְיָסָם שִׁיק הִי וְהִלְכוּ לְהַקְלִיחַל אֲשֶׁר הִי שֶׁם וְהִנֵּה מְלַבְּשִׁים וּמַכְרוּ כִּי אֵין לָהֶם חֲלוֹת עַל לֶחֶם מִשְׁנֵה זִיין לְקִידוּשׁ וְלֹא הִי לָהֶם בְּכִים כִּיֹּא שְׁלֶשֶׁת פְּצוּלִים פּוֹלִים. וְהִלְכוּ לְשׁוֹק וְקָמוּ לָהֶם שְׁלֶשֶׁת חֲלוֹת לַמֶּנּוּן יֵהִי לְשִׁנִּים עַל לֶחֶם מִשְׁנֵה וְיִלְאוּ יְדֵי קִידוּשׁ וְיִתֵּר לֹא הִי לָהֶם וּבְלִילָה אַחֵר קִבְּלָה שָׁבַת לְאֲשֶׁר הָיוּ עִיפִים מְאֹד מִהֲדַרְךָ עָשׂוּ סְעוּדָתָם וְיִלְאוּ יְדֵי קִידוּשׁ וְסְעוּדָה בִּיחָד. וְהַשֶּׁמֶשׁ נָתַן לָהֶם מְקוֹם לְנוֹחַ אַחֲרֵי הַתְּנוּרָה וְהִלְכוּ לִישָׁן שֶׁם וְהִלְלוּ וְאֶרְכִּים אִזּוּ וְיֵהִי כֹאֲשֶׁר הִעֲמִיקוּ בְּשִׁנֵּי אִיזָה שְׁעוֹת בָּא אַחֵר וְדַפֵּק עַל פֶּתַח שַׁעַר הַקְּלוֹן שֶׁם שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ יִפְתָּח לוֹ וְיֵהִי כְּשִׁמוּעַ הַשֶּׁמֶשׁ אֵת הַקּוֹל נָחַם לָבוּ בְּקִרְבּוֹ כִּי עָלָה עַל דַּעְמוֹ בָּעַת יִדְּפֹק אַחֵד מִן הָאֲנָשִׁים הַחוֹטִים לְעִירִים לְעַבְדוֹת הַלֵּבָא שְׁהִי קִרְאִים אִזּוּ בָּבֶס [לֹאֲפִיטָט] לֹאֵת לֹא הִשִּׁיב לְהַדְּפֹק מִחוּמָה וְעַשֶׂה אֶעֱכָל יִשְׁמַע. וְהִלֵּךְ בְּלֹאֵם לְאַחֲרֵי הַתְּנוּרָה לְעוֹרֵר מִהִשְׁנָה אֵת אֵלֶּה הָאֲדָרְחִים הַיִּשְׁנִים שֶׁמָּה וְיַעֲרֹרֵם בְּקוֹל זִיעָה וְיִסְפֵּר לָמוֹ הַדְּבָרִים כֹּאֲשֶׁר הִנֵּס. וְהַשֶּׁמֶשׁ אֲשֶׁר הִי יִרָא הִי יַעֲזֵן אוֹתָם עָלָה לְהַמְלֵס עַל נַפְשָׁם כִּי בַתְּנוּרָה בֵּית הַחוֹרֶף אֲשֶׁר הָיָא בְּפִירָחוֹ וּפִתְחוֹ שֶׁם עֲכָב יִכְנָסוּ שְׁמָה וְיַעֲמִימוּ אֶעֱכָ שֶׁם וְעִפְּ הַתְּנוּרָה יִגְלוֹל הָאֲבָן כְּגֹדֶלָה

זִלְכַת בְּדִרְכֵּיו חֵה בְחִי אֵהֵל שָׁן בָּאֵדָם הַבֵּן] וְעוֹד שֹׁאֵי מוֹרַעַל דְּרוֹד קִאֲהִינָא. [וְקוֹשְׁטָא קִאֵי עִפְיָם שְׁמַעְתִּי מְדוֹז הַהֶ"ק מ' יוֹדִיל לְאֵדָא ז"ל בְּהַמְחָה דְּגָלִי הוֹדִר וְהַמְחָה שְׁבַעַת הִי חֲמוּגָה מִן קוֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים מִחוּסְאֲטִין ז"ל וְאַחֵר הַחוּפָה בָּא אִזּוּ הַהֶ"ק מ' נַחֲמִי ז"ל לְבִיתוֹ וְהִי בְּמַח מְאֹד וְאֲמַר לוֹ בְּיָמֵי בְּטַח יַעֲלֶה עַל דַּעְתְךָ שֶׁכֵּנִי בְּשַׁמְחָה עֲבוֹר שֶׁאֲמַרִּיר הִשִּׁיב אֵת בְּנוֹ הַנְּעִיר. לֹא, הִנֵּי שְׁמַח שׁוֹכֵמִי הִיִּים לְרֹאוֹת עוֹמְדִים תַּחַת הַחוּפָה אֵת הַמְּגִיד הַגָּדוֹל מִמְּעֻרִּיטָם [רִ"ר בְּעַר ז"ל] זֹאת הַהֶ"ק ר' נָחוֹם מִטְּשֶׁרְגָאבִיל וְזֹאת הַהֶ"ק ר' אֲבֵרָהָם הַמַּלְאָךְ וּבְנוֹ הַהֶ"ק ר' שְׁלוֹם מִפְּרָהֲבִישְׁטָם וְהַמְּגִיד מְקַאֲוִינִין וְאִזּוּ הִיִּדִי וְיֵעַל עַל הַמְּגִיד מְקַאֲוִינִין אֵין פֶּלֶא אֲלָלִי יַעֲזֵן הִי מַלְמִידוֹ שֶׁל הַמְּגִיד מִמְּעֻרִּיטָם וְכַעַת הוּא מַחְמוֹתוֹ שֶׁל מוֹרִי וְעַל אִזּוּ הִי פֶּלֶא אֲלָלִי מְאֹד אֵךְ נַתִּישְׁבַּתִּי שְׁבִיחֹתִי יֵלֵךְ קֶטֶן שְׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ שֶׁהוּא מוֹרַעַל דְּרוֹד קִאֲהִי וְאֲמַר שַׁעַד שֶׁשֶׁ דוֹרוֹת יֵהִי מוֹכְרִים בְּנוֹ לִיכָךְ בְּדֶרֶךְ הַשֶּׁם וְיִכּוּפוּ אוֹתָם מִן הַשִּׁמִּים שִׁחְמוֹדוֹ בְּחַשְׁבֹּנָה וּבִזְהִיל אֲמַר שִׁיעֲמִימוּ עַל שְׁכֵמָם שְׁקִים עִם אֲבָנִים וְיִכּוּפוּ אוֹתָם לְעַבְדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ [בְּלִילָה לַמֶּנּוּן וְעַתָּה זִיֹּא לִיִּיגִין זַעַק מִיט שְׁטִינְעֵר אֲחִיף דִּיא פְּלִינְעֵם זִיֹּא וְהִלְטִין מִזִּין זִיין עֲרִילִין] וְהוּא עִיד שְׁכִי בְּחֵלִים אֵם יַעֲזֵבוּ בְּנוֹ כו' וּפְקַדְתִּי בְּשַׁבַּע פֶּשְׁעִים וּבְנִגְעִים עוֹנֵם כו' אֵת שְׁבַעְתִּי בְּקִדְשִׁי אֵם לְרוֹד אֲבִיב זִרְעוֹ לְעוֹלָם יֵהִי וְכִסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ כו' זֹהוּ מַחְמוֹת לְהִיָּה עַל הַחֲסוּנָה. וְשֹׁאֵלוּ דוֹרֵי ג' יוֹדִיל בְּאִיזָה לְבוּשִׁים רָאָה אוֹתָם. וְהִשִּׁיב לוֹ בְּאִיזָה לְבוּשׁ רוֹאִים אֵלֵיהֶם מִי שׁוֹכֵה לְרֹאוֹתוֹ כִּיֹּא לְפִי בְּחִינָתוֹ כִּךְ רוֹאוֹהוּ כֵּן הוּא גִילָי הַדִּיקוּס אִוֹלָם אֲבִי רֹאִיתוֹ בְּלְבוּשׁוֹ שְׁהִי בְּחִיין כְּמוֹ שֹׁאֵי זִכְרָהוּ מֵאִזּוּ :

(יא) **אַמְרָא** פִּיֹּא לְבְנוֹ הַהֶ"ק מ' יִרְחִמִיאֵל ז"ל מִפְּשִׁיחָא וְאֵתָה עִיף וְיַגַּע וְלֹא יִרָא אֲלָקִים כְּשֶׁאֲתָה עִיף וְיַגַּע אַחֵר הַתַּפְלָה הִסִּי שֶׁלָּא יִרָא אֲלָקִים בִּי כְּתִיב וְקוּי

הגדולה העשו' לסתום פי התנור ולא יעלה ע"ד האיש כי התחבאו שם אנשים בחום הגדול אשר לא יוכל לסבול. ובפרט צליל ש"ק אשר אז הדרך להסיק בטוב. ויעלה בידם אולי שיגלו מיד הוד הזה וכשמעם לא אחרו לעשות והנה ח"ו הרה"ק מו"ה נחמ" ז"ל ה' קטן הקומה ולפד עורו על ענמו עשה הדבר במהירות ונכנס לתוך התנור ודו"ו הרה"ק מו"ה אשר ז"ל ה' גבה הקומה ובעל בשר ה' סכנת נפשות טרם דחק א"ע לתוך התנור ובלעדי זה ה' נר לשמיהם מקום התנור וחומו ה' גדול צלי שיעור וה' בכל רגע ורגע ס"ג כי לא יכלו לסבול החום והשמש חור את האזן על פי התנור למקומו כדרכו תמיד והאיש דפק על הפתח צלי הרף בכעס למה זה לא ילך לפתוח לי הבית שער ואמר לו ראה כי מרה תה' אחרייך כאשר התחבאו בטוב הלך השמש לפתוח הפתח ויהי כאשר פתח הפתח והנה איש נכבד מכבדי העיר ואצ"ל לגדול. בצירוף ערל אחד אשר בידו עששית [לאטענר] ושאל אותו אי' האנשים אשר הגמו פה בהקלייזל הראה אותם אלי והשמש בתחילתי כחד מאתו. ואולם כאשר דבר אחו עוד הפעם ואמר לו גא אל הפחד מאתי הלא תכירני כי חו"ת לי לגנוע בהם לרעה חו"ת והשמש בהכירו כי לא מפועלי און הגבו אז הלך השמש והראה לי אי' האנשים ההמה והלך האיש את הערל עם העששית ויאמר להערל לגול את האזן מעל פי התנור ויקרא לנו שאלו לחוץ. ולאשר היו בסכנה גדולה מגדול חום התנור אם כי ידעו כי מוכנים המה למסור ליד זרים ובפרט כי לא ה' להם מכתב מעודה [רייזפאס] וה' אז רשות למסרם לנבא בכל כוחם ואונם השמימו א"ע לחוץ ובפרט הרה"ק מוהר"א ז"ל בקושי גדול השמימו אותו מן התנור ויהי כראותם נתן להם שלום בסדר פנים יפות וביקש מאתם שילכו אחו לביתו והמה כשור לעצב הוצלו לדעתם. יען כי כן ה' אז דרך האנשים

האלה ללוד ברשתם וחלקת לשונם בזהבה ושמנו מסוה ידידות על פניהם ללכדם בחרמם אולם ההכרח לא יגונה כי לא יכלו להגלל מאתו והלכו אחו כמבוקשו. וגם השמש הלך אתם לראות מה יה' מזה ויביאם לביתו. והנה התדרים כולמו מאירים בהדרה קודש השלחן ערוך ברחבה כדרך הגבירים היראים לכבוד ש"ק וכאשר באו לאחדו נתלבשו בגיל ורעדה יחדו והפציר בהם שילכו לקדש ולסעוד סעודת שבת והשיבו לו שכבר קידשו וספרו לו כל הנסבה אז הפציר בהם שילכו לאכול והשלחן ערוך צדנים ויין ובשר והבצ"ב שמח אתם שמחה עמומה עד להפליא ויהי בטוב לבס ביחד אז פתח הבצ"ב את פיו ובאל איהם רבותי מדוע לא תשאלו את פי מי הוא אשר הודיע לי כי אתם בהקלייזל והשיבו לו האמת כי עוד כה צהלי פחדא יתנו מחרישים. לרעה מה יעשה בהם ובכל הקורות אותם צפה. אז אמר להם אספר לכם את הגתהוה אנכי דרכי להתפלל בבית המדרש הגדול צפה. ומאז דרכי אחר קבלת שבת שמתפללים בבית המדרש אני הולך לביתי ומתפלל ביחידות והנה אנכי מאז הייתי דבוק בזהבה כמה שנים לאביכם מורי היהודי הקדוש זי"ע והייתי מלמד סמוך לפסיסחא ובירך אותי אביכם בעשרות גדולה, בתנאי אם לא אעזוב מלהגות בזה"ק. וזה כמה שנים אשר הגני עשיר גדול וחנני ה' באשה יראת ה' ואשת חיל. והשלכתי עלי' כל ימי ומעט בחפץ כפיה ואנכי לעתים הגני נותן עין על המסחר ועתה צליל ש"ק אחר הפלת הצור הלכתי לביתי לאחדתי להתפלל והרגשתי צעמתי עייפות מאד ואמרתי למוט מעט על משכבי להנפש ואח"כ אתפלל ויהי כאשר החילתי למוט מעט וה' נים ולא נים תיר ולא ביו והנה מורי היהודי הקדוש לגדי ציו פניו המאירים ויגד אלי הנה אתה תקבל שבת בשמחה ותסעוד סעודת ש"ק כראוי ובניי הגמו שוככים אחורי התנור בהקלייזל דפה

דפה ולא הי' להם כ"א שלשה חלות
 יבישים לקידוש וטעויות שבת הזה תגמולי
 אשר ברכתך צדי והב' וכמעט
 לא נותר בי נשמה וחיל ורעדה
 אחוזי בהקלותי שקלתי הדברים צפלים
 והחלט אללי כי הוא חלוס אחתי ולקחתי
 בומר הבית שלי לראות אם אחת וכנים
 הדברים אשר ישנו שמה אורחים הבאים
 היום או ארע כי נכון הדבר ותורת לה'
 כי זכיתי לראות שני בני הילדה אלה
 זרע מורי הקדוש ובדברו חבק וגסק אורם
 והיו אללי שני שבוטות והלבישם והנעילם
 במלבושי כבוד ונתן לכ"א ל"ו אדומים
 זהב לשלחם לביתם ולהם פיזר משות על
 ההולאות לביתם. וסיפר לו ש"ב הרה"ק
 מפאריסוב ז"ל כי יזכור עוד המעשה
 הלוי כי בחורף זה בהתחלתו הי' צביתם
 דחקות גדול ר"ל צלחם יתלכו כולם יחפים
 בימי החורף ופתאום נתהוו כי התחילו
 ליתן להם לחם לבן בצוקר והלבישם ועשו
 להם מעגלים חדשים לימי הסתיו. ולא
 ידע מאוס מה זאת הנהי' וכאשר בא בימים
 סיפר לו אחיו דוד' הרה"ק מו"ה אשר
 ז"ל את הנתהוו אז. ובהיותו בווארשא
 שנת תרכ"ז סיפר לי החורף החסיד מ' דוד
 ז"ל האלבערשטאט ממעורטש כי שמע
 המעשה הלוי מאת הנה"ק מוהרי"מ ז"ל
 בעל החידושי הרי"ם שסיפר זאת לפני
 האג"ש [ועי' ברכות (דמ"ח ע"ב) בני ר"ח
 ז"ל חד לחבר' ידע אבין צה"ל נערא כו'
 ואף ר"י הדור ב"י דאר"ש ב"ג אר"י
 מנין שנאמר כו' אלא דידעו כו' ועי'
 בזה"ק (אחרי) ד' בלורך ועי' ברבינו בחי
 (פ' ברכה) שהביא דברי הש"ס הג"ל ז"ל
 זשם העלו בנמ' שהמתים יודעים וא"ל כו'
 אלא אפילו ענינים שבעו"ז יודעים כמ"ש
 בש"ס ח"ש בגמרא ואי ס"ד לא ידעי כי
 אמר להו מאי הוי כו' אלא למדומו חז"ל
 זכאן בפי' שהמתים יודעים אפילו ענינים
 שבעו"ז כו' ועי' ובאותו זמן סיפר לי
 ש"ב הרה"ק הג"ל שפעם אחת בעי"ב
 גנגס הרה"ק מ' דוד מלעליב ז"ל לבית

הרה"ק מלובלין ז"ל הגיד לו הרה"ק מלובלין
 הגני אזור את עממי בחזק לעקור הר גדול
 [בלי"א איך בארטי"ל מיד גיט אינטער איך
 גי"א אויס רייסן א גרוסן בארג] והרגיש
 הרה"ק מוהר"ד שכוונתו על היהודי. והוא
 הי' אהבו מאוד ותלמוד חבר לו לכן כל
 יום הכפורים התגורר מאוד בתפלתו
 לעורר רחמים ובמולאי יו"ט נכנס הרה"ק
 מוהר"ד ז"ל לבית הרה"ק מלובלין לברכו
 כנהוג. ויהי כאשר דרך על מפתן בית
 הרה"ק מלובלין הקדים הרה"ק מלובלין
 ואמר לו בזה"ל ר' דוד לעבן אג"י
 וואך ווייסט איהר וועמן מיר האבטן
 גימיינט עי"ב מיר האבן גימיינט דעם
 הייליגן יוד מיר האבן גיוואלט טיבן האט
 מען פין הימטל גיענפערט מיר זאלן ווייזן
 דעם לוייטן אין דור. ותקף קיבל
 הרה"ק מוהר"ד ברכת הפרידה וגסע
 לפשיסחא. כי כך הי' דרכו לנסוע על
 סוכות מלובלין לפשיסחא. ויהי כאשר בא
 לבית היהודי הק' נתן לו שלום בשמחה
 רבה ואמר לו בזה"ל ווייסט איהר ר' דוד
 לעבן וואס מיר האבן גיהאט דעם היינטיגן
 יו"ב דער רבי האט אינך גיוואלט טיבן
 האבן מיר מנגלע טפח אין מכסה טפחים
 גיווען האט עהר גיזעטן וואס מיר זענין.
 וכמדומה לי שהגיד לי ששמע זאת מאביו
 הרה"ק מוהר"א ז"ל, וידוע זאת בכל
 העולם אך מספרים בשיבושים וזה הוא
 ממקור נאמן:

(יג) **שמועתי** מפי איש נאמן ששמע
 שסיפר הרה"ק חכם
 הרז"ס מהש"ב ז"ל מפשיסחא שראה פ"א בנמי
 מלכים שקורין [שאקאמיר] שהי' שם
 מסגולת מלכים ומטמוני הטבע והי' שם
 דבר מפלאי הטבע שזולת אחד גדל בשדה
 וכולי ע"ס גרעני התבואה אשר בטובה
 כולם זהב כן גדל מהקרקע. ואמר שאין
 באפשרי לאדם להאמין שיטי הטבע זאת
 ולא יאומן לו כמעט בלעדי אשר ראו
 עיניו זאת כן מי שלא ראה פני מור
 היהודי הקדוש לא יוכל להאמין שמהי
 בריאה

היה וכו' ולו אמרין הדא מנא לך אמר
לון משרת של ר"מ הייתי צברתו שנים
י"א מקלו של ר"מ היטה צידו והוא היטה
מלמדו דעת והבן וע"י צ"ב דברי משה
להנהיג מ' משה . שהם מתלמידי הכעש"ט
שכ' וכן שמעתי מהכעש"ט שזה כוונת חז"ל
ש"ח של ת"ח לריבין לימוד ור"ל שגיד
ללמד ישיב' יכול לדבר שמוות חולין שלא
יפרד תו"ח מהדביקות כי ע"ז נמשך
קדושה להדבר אשר עוסק בו היינו אם
הוא קונה חיזה דבר אז כאשר דיבור
אשר הוא מדבר בענין עסק הקני' הוא
בדרך גביל אז הוא ממשיך קדושה להחפץ
וע"ז אח"כ כאשר הוא ממשש בחפץ
הזה אשר קנה אז נקל הוא אללו להיות
שימשו בו ג"כ בדביקות עכ"ל [וכמו
שמכניסין קדושה בעור של תפילין בעת
שמעבדין העור לשם מזה וכן בכחיבתן
וגעשה כולו קודש לה' עד שממנו שואבין
קדושה כאומרתו ומשפץ מזה תפילין יתמשך
להיות תיים ארוכים ושפץ קודש ומחשבות
קדושות ועבודות קן בכלי ששמשו בו
בקדושה יוכלו להמשיך מחשבות קדושות
והוצא בשם האר"י ז"ל שכל אשר יש
להאדם גם בהנהגות ועבודות והכלים המה
משורש נשמתו ע"ן בזה והדברים ארוכים]:

(צו) **פ"ק** לי כ"ק מרן הרה"ק
א"י א"י מו"ה נתן דוד ז"ל
משדלחוזי. ד"ז הרה"ק מ' ירחמאל ז"ל
מפשיחא. שפ"א הלך היבדו הקדוש י"ע
עם תלמידו הנהיג מ' פרץ ז"ל ע"פ השדה
וראה עופות פורחים והבהמות רועות ובכל
פעם יתקו וינפלו ואמר לרבו היבדו חשקה
נפשי להבין לפתוס ודבורס. והשיב לו
כשתשים על לב להבין מה אהה מדבר
אז תבין דיבורס ולפתוס ג"כ [ע"י צילקוט
מלכים עה"כ ונתח לעבדך לב שומע
מכאן אמרו הלל שומע הלל מדבר ויקן
שלמה והנה חלוס אר"י חלוס שומר על
כנו לפור מנפיק יודע מה מנפיק ממור
טהק יודע מה טהק הבן וע"י צ"ב שאלית
י"א

בראה כוחה מילוד אשה [ושמעתי שהנהיג
ממר ז"ל קרא את היבדו בשם די
גילדי זאנג הדברים מכוונים ששמע ג"כ
ממורו הקדוש מפשיחא ז"ל]:

(יד) **ל"א** הרה"ק מ' נחמ"י ז"ל מצעמיוע
בהיותו ברוזין מסתופף בגל
רבו האר"י מרוזין נבג"מ פ"א הלך
לחדרו ומפס צידו הקופסא [פיסקלי של
כסף] מאת אביו היבדו ז"ל ויהי כראותו שאל
איתו מה זה בידך הראה לו את הקופסא.
ואמר לו בזה הלשון אביך היבדו כאשר
קיבל מאביו לזהות מזה הפיסקאלי תיקן
את כל הארבע יסודות שלו. והעלה אותן
לשורשן ומזה הפיסקלי יכולין ללמוד דעת
איך לעבוד את ה' בנשמות. וכן אמר א"י
הרה"ק מוה"ר ז"ל שה"י לו לילקי מעשה
שאהם עם כסף מאביו היבדו הקדוש ופ"א
ננכ הלולקי הלו מאתו וה"י לו לער גדול
מאוד על אצרת הלולקי הלו וזה אמר
בעת עשיתי צולקי הלו פעלתי טובות
גדולות ולמדתי להוריד שפץ קודש לישראל
הלילקי מוה"ר להחזיר לי בתוך שנה ונתהוה
ז' נמכר הלולקי זו לשר המחז' [גיבערנאטאר]
אשר בראדוס ואח"כ בעת נסע א"י על
הי"א של היבדו [כדרכו ליסע תמיד
על הי"א אם כי ה"י הזמן דחוק ביום
ג' דחומים עכ"ז ה"י תמיד על הי"א]
לפשיחא בחזירתו עמד בראדוס
על הפאסט לקחת לו סוסים למרכבתו
לנסוע לביתו יען שה"י זמן דחוק מאד
ובאשר התמהמה שם זמן מעט. בא ח"י
אחד ונתן לו מתנה הלולקי ושאלו מ"אין
לי הכלי זה והשיב לו כי הוא יוצא ונכנס
בבית הגובערנאטאר ומכרו לו שם הלולקי
הלו ושאלו על מה מכרו הלולקי הלו. והשיב
כי ניסה כמה פעמים לעשן בהלולקי הלו
ונתהוה לו אצבצובות על לשונו וא"א
לעשן בה והוא יזדאוסקי לילקי ועודנה
הלילקי הלו תח"י בעזה"י [וע"י בירושלמי
חז"ק פ' ואלו מגלחין על פיסקא וכן מי
ששאל לחכם והחזיר וא"י דאמרין רשב"א

איתו בג' מ' עזראל מה זאת אשר הרבי
מלובלן יושב לבדו בחדרו והפתח נעול
ושומר עומד בחץ הוא הבאי שלו פו
פתח היהודי הקדוש בחכמה הלא מדע
כי זקני העדה קדוים ראשים ראשי אלפי
ישראל המה עני העדה והלא לראה כי
לבוש הראש מיוחד ומסוגה מן שאר לבושי
האברים והראש נשמר ביותר בב' לבושים
ובסוויס והענינים יש להם שמירה מחולדתם
והעולם אומרים מען בוע וויא א חויג אין
קאפ לזה הראש לריך שמירה [עני בעקודה
הזה מ"ש במגפת של כה"ג]:

(יח) **בגד הג' של היהודי הקדוש לקדש**

בשבת קודש צבוקר על
ללוחית י"ש קטן חזק [והוא לרעתי להחזיק
שיטת ד"ו הטו"ו באות ס' ר"ו סק"א
לענין ברכה אחרונה ד"ש א"ל שיעור גדול
כיון דמעט ממנו נרגש הרבה והוא שיעור
השת" לרוב בג"א וסעד לזה ממתניתין
ב"ה בג"א שאור בכ"ה וחמץ בכ"ה ובכ"ה
וד"ק] וע' בג"א אברהם להגה"ק מצוטטאטש
שוב ראיתי להגאב"דק בערוואן ש"י
במשכבות ס' קע"ח ש"י שהעיד לפניו
זקן ת"ח אחד שה"י בעלמו במעמד בפני
הגה"ק ר' נפתלי מראשפין ז"ל שהגם שה"י
יין על השלחן הראה הלכה לתלמידים לקדש
קידוש היום על י"ש בללוחית קטן וכן הועד
לפניו בשם הרבי מלובלן ז"ל וכ' שם ג"כ
משום דהוי חמר מדינה לשחות בכל יום
ללוחית קטן לפני הסעודה ויותר קשה לשמות
מפני חריפותו כן שיעורו ג"כ לענין
קידוש היום:

(יט) **י"ח** לי זקן אחד ת"ח ר'

עובד' שמו אשר שמע
מפה קדוש היהודי ז"ע שגאס איש הישראלי
מחדש חידושים בחורה ביראת ה' כהוב
בזה"ק שנעשה מזה שמים חדשים אולם
מי שמחדש חידושים מעורבים בגיאות
ושאר מידות רעות לא טהורות אז נעשו
רקיע שוא אולם השכל הרוחני שבהם
משוטטים והולכים לענגלאגר ומשכל הזה
נתהוה מכוונת נפלאות מאשינן ואמר אז
על

ישראל להגאון המגיד הקדוש מקאוינן ז"ל
בפ' ויאל עה"כ והנה ה' נלכ עליו א"ר
כבהמות הללו שהם מנפות למים כו' כי
הרה"ק מ' לוי יצחק שיח' אמר שלכך
נקראת בזהמה ע"ש שקולה ב"ה מ"ה כי
בזהמה בגי' שם בגין ונמאה לשם מ"ה
ע"כ בזהמשלות בזה העולם העש"י ג"כ
קולה ב"ה מ"ה (וזה הפי' כבהמות הללו
בשורשם כך כמה לך בשרי כי ברעון
האמיתי נתעורר רעון העליון בשורשו ומשם
יורד נט"ר אותיות רעון צמוד משפיע
ומקבל ובבהמה אינו שייך רעון כי אינה
בעל בחירה אולם בזהם הרעון האמיתי
בחי' כמה לך בשרי כו' וי"ש והנה ה' נלכ
עליו ויותר מה שהעגל רועה כו' [ואם כי
הובא במדרש כבהמות הללו ופירושו כמהין
ופטריאות וכ"מ סגובות דרשות המדרש
ע"כ כמה לך כו' וע' בילקוט שגרה
כאמבטאות ע"ש רמז תשפ"ו וכן בפ'
המדרש המיוחס לרש"י ז"ל שם וכל
המפורשים אולי במדרש של הגה"ק המגיד
ז"ל ה' הירסא בבהמות ותורתו וקבלתו
אמת א"ל רא"י]:

(כ) **א"י הקדוש מ' נחמ' ז"ל מרגלא**

בשומ' בע"ש בקבלת שבת
לריך כל איש לשפך שימו ולבו לפני הש"ת
כמו בן שזה זמן רב לא ראה פני אביו
והרבה הפרתקאות עדו עליו ובראותו אביו
שופך לבו ונפשו לפניו ואמר בשם אביו
יהודי הקדוש ז"ל עה"כ תנן אין ניתן לעבדך
ולבנים אומרים לנו עשו כי תבין ר"ת
צ"מסתרם ת"ככה נ"פשי כמו שבת
והנה אז לא ה' להם יום השבת
למנוחה וא"ך מכל להלבין מעשינו אם אין
לנו יום השבת [וע' בעה"ה צפריו שער
מקרא קודש החילוק בין שבת ליו"ט כי
בש"ק הוא התגלות עלם הקדושה אור
דאב"א] הבן הדברים הדק:

(יז) **פ"א ה' היהודי הקדוש ז"ע ב"ה**

הגאון החריף מ' עזראל
הורוין אשר ה' אז אב"ד מלובלן ואל

על ספר אחד מגדול אחד בזמנו שמהחידושים של הספר הזה יתהוה מאשין נפלא בענגללנד :

(ב) **סיפור** לי איש מהימן שבהיותו בצחרותו ונסע לווארקא נסעו ג"כ אנשים האחד בשמו ר' יודיל שו"ב בכעאק הסמוך לווענגראווי ועוד איש אחד ושמו ר' הירש סיפרו אשר בעת היות דו"ר הרה"ק מו"ה אשר ז"ל מחעליחאב בווענגראווי ה' בעיניהם כחובא ודברו סרה עליו ואח"כ לאשר היו יראים דיברו ביניהם שילכו אלנו לקבל שלום ויראו אם ירגיש קהמה דיברו ומרשו רעה עליו אז ידעו כי הוא אדם גדול ואם לא ידעו את אשר לפניו ויהי כבואם לבית הגבון לו וישא את עיניו וירא אותם ברע ולא נתן להם שלום אף פתח פיו דהע"ה אמר לזה רשע ולא יעלה הרשע בדעתו לדבק בהלדיק [מלשון ילוד איש] ולא יעלה אולם אינו בשלימות הדביקות ולנסהו בא אולם ולדיק עב"ז חונן במהגת חסד ונותן שלום להם ואח"כ נתן להם שלום :

(בב) **ויקרא** פרעה אל משה ויאמר לכו עבדו את ה' רק לאנכם ובקרבכם יונג כו' ויאמר משה גם אתה נתן בידיו זבחים ועולות כו' וגם מקננו ילך עמנו כי ממנו נקח לעבוד את ה' אלקינו כו' כי פרעה הרשע טפן החפץ ה' בעולות כמאה"כ למה לי רוב זבחים והשיבו מרע"ה כי ממנו נקח לעבוד את ה' כמאמר הראשונים ז"ל בטעמי הקרבנות שכאשר יראה החוטא שהקרבת הנקרב עבוד חטאו יושטט ויופסט ויטותח וישרף על האש אשר על המזבח ישים אל לבו שכן משפטו עם ה' על חטאו אף ברחמיו על כל מעשיו שם אשם נפשו והיתה עלת הבית"ש להטיב לעם סגולתו אשר בסיבת זה יכיר החוטא חטאו ויקבל עליו שלא ישיב עוד לכסלה וזה אשר השיב הרועה הגאמן לפרעה הרשע אם אנכם כי אין חפץ לה' בעולות אולם ממנו נקח דרך לעבוד את ה' בסור מרע ועשה טוב במס"ג במעתי מפי דודי הה"ל מ' דוד ז"ל אבד"ק זילקאווי בשם א"ז היסודי הקדוש ז"ע :

(ג) **סיפור** לי ש"ב הה"ל מ' פישלי ז"ל אבד"ק שטעקטשין חתן דו"ר האי ס"ק קדוש ה' מ' משה"ל ז"ל מלעלוב חתן א"ז היסודי הקדוש ז"ע שהי' מרגלא בפומי' דחותנו הק' בשם היסודי הק' שפירש הכ' לא איש אל ויכזב וכו'

על ספר אחד מגדול אחד בזמנו שמהחידושים של הספר הזה יתהוה מאשין נפלא בענגללנד :

(ב) **סיפור** לי איש מהימן שבהיותו בצחרותו ונסע לווארקא נסעו ג"כ אנשים האחד בשמו ר' יודיל שו"ב בכעאק הסמוך לווענגראווי ועוד איש אחד ושמו ר' הירש סיפרו אשר בעת היות דו"ר הרה"ק מו"ה אשר ז"ל מחעליחאב בווענגראווי ה' בעיניהם כחובא ודברו סרה עליו ואח"כ לאשר היו יראים דיברו ביניהם שילכו אלנו לקבל שלום ויראו אם ירגיש קהמה דיברו ומרשו רעה עליו אז ידעו כי הוא אדם גדול ואם לא ידעו את אשר לפניו ויהי כבואם לבית הגבון לו וישא את עיניו וירא אותם ברע ולא נתן להם שלום אף פתח פיו דהע"ה אמר לזה רשע ולא יעלה הרשע בדעתו לדבק בהלדיק [מלשון ילוד איש] ולא יעלה אולם אינו בשלימות הדביקות ולנסהו בא אולם ולדיק עב"ז חונן במהגת חסד ונותן שלום להם ואח"כ נתן להם שלום :

(בא) **סיפור** לי ש"ב הגה"ק מ' יעקב נבי ז"ל מפאריסאב. שהגה"ק המקובל מ' יעקב נבי יאליש מדינוב בעהמ"ה מלא הרושים וקהלת יעקב. בעת צואו פעם ראשון ללובלין הובילו אותו לא"ז היהודי הקדוש ז"ע שידבר אתו [וכן ה"ה הדרך ללובלין כאשר בא אבד"ק מהמפורסמים לעיליים הובילו אותו להיודי הקדוש ז"ע שהוא יקרבס וידבר אתם בהורה] ויהי כראותו שאלו היהודי הקדוש אם בא בצחורה ומסיבת ריעים החסידים לשהות אתם במסיבה אחת משקה השיב הגה"ק האבד"ק בעל מלא הרושים בעלם מאתי זה הדרך אשר מהודק מסיבת ישיבת שתיית משקה יהי' סיוע להתחברות השיבו היהודי שכחת ש"ס מפורש הלא מלינו לחז"ל שאסרו י"ן משום בנותיהן חזקן שנס יהודי כשר בכל פרעיו ודקדוקיו כשהוא שותה יין ס' איסור יוכל לבוא מו"מ לירי איסור חמור הזה ומידה טובה מרובה

וכן אדם ויתחם ההוא אמר ולא יעשה
 ודבר ולא יקמנה עפי' ידוע שהקב"ה
 גזר וזרע מבטל וזרע מושל ביראת
 אלוה' ואם לא נמלא זרע בדור שיבטל
 הדינים ויהי כמו אבזב כביכול. ולא
 נמלא בן אדם שיתחם הקב"ה וישתנה
 לטובה. ההוא בענינו הגם שאמר
 לא יעשה ואם גם שדבר הוא צח' קשה
 עכ"ז לא יקמנה ויבטל את הדינים. הבן
 היטב :

(כד) **בְּמִלְכָּא דְּיִרְיָא** יקרה תלוי' בספרו
 של מח' הגה"ל
 מוהר"ם ז"ל מאוסטראווי' בזכרון שמואל
 שבמע מפיו הקדוש של היהודי ז"ע
 עמ"ש הוה"ק דאשרן ה' שובינא דמטרוניתא
 ומשה ה' שובינא דמלכא כ' ושמעתי
 מפ"ק הדיק דאומיר מ' יעקב יחזק ז"ל
 מפשיטתא שאשרן הכהן ה' שובינא להביא
 את כנסי' דהיינו נשמות ישראל להשי"ת
 ויפה אותם לפני המלך ומשה ה' שובינא
 למלכא שביא את המלך ויפסא אותו לפני
 ישראל להחלש [הדברים העמוקים עמוק
 עמוק בחכמה ועי' צוה"ק יתרו (דפ"ב ע"א)
 אר"י זכאה חילקא דמשה דכתיב ב'
 וירד ה' על הר סיני ויקרא ה' אל
 משה זכאה דרא דכתיב ב' וירד ה'
 לסיני כל העם על הר סיני ת"ח כתיב מיימי
 אש דת למו כו' אר"י הכא בסיני רישא
 ונופא דמלכא דכתיב ויט שמים וירד
 ובאתר דאיה רישא איה טפא וי"ל דרא
 מש"ה ר"ה מט"ט ש"ר הפני"ם ועי'
 בליקוטי רבינו האי גאון פירוסים על שם
 ע"ב ש' וכוונתו כי מלת ויקרא רומז
 לשם הגדול אשר ה' מדבר עם משה
 ונגלה אליו ועי' מ"ש שם הגאון האלוקי
 מח' המגיד הקדוש מקאליניץ נבג"מ בנר
 ישראל שם השם הגדול ש' הוא מט"ט
 ש"ר הפני"ם ובר"ה הוא מש"ה ועולה
 אלף [כוונתו בדרך אפשר שעולה כמו אלף
 במ"ק מש"ה ואל"ף חושבנא דדין כדן
 במ"ק ולכן כתוב ויקרא באלף וצירא]
 ועי' בנר ישראל שם איה ב' ש' דע

כי נקודת חש"ק כי החשק שהי' לבניא
 עולם הי' שצלות ישראל יעסקו בתורה
 ולכן אלו הנקודות הם חיות בלתי חיות
 שבה הי' חשקות להיות הוי' לעולם שהשי"ת
 נקרא עליו הוי' והדעת [הוא משה כנודע]
 הוא עיקר עמודא דאמלעיתא ולכן אמר
 בכתר שם טוב שצלות הוא בתפארת וי"ש
 בשביל יראה שנקרא ראשית הם ניקוד
 לצלות שהיא ניקוד לעולם והוא ניקוד שם
 הוי' בתורה שברא העולם ונתגלה הוי'תו
 להיותם לצלותיו עוסקים בתורה וימליכו
 אותו וע"ש צלות ד' בנר ישראל בדבריו
 העמוקים והקדושים ש' ואפשר לך כי
 אנו אומרים הבית צעמו ישראל צאהבה
 דהיינו שהבית והרצון הנקרא רוח או
 נפש כמ"ש בנפשו יעש ה' שהעלה רוח
 שרונה בישראל ולכן אמרו בליקוטי בראשית
 אדם נברא תחלה והניחו גולם שלא
 יאמרו ביינו במ"ב ולכן הניחו גולם עד
 יום ו' דהיינו שהכל ה' בעבור האדם
 ומעשו הקדושים כנ"ל ואם הי' מוילאו
 לפועל תיקף ה' עולה על רוח באמת
 שאפשר אדם עושה ועובד מעט ומסייע
 בזה להקב"ה כמ"ש חנו עוז לאלקים
 ובאמת אמר הבשע"ט שאין אדם עושה
 כלום רק הכל ה' והוא בנח אלקים
 [פי' בנהדין (דכ"א) אר"ה בר בינא אר"ש
 חסידא המתפלל לר"ך שיראה עלמו כאילו
 שכינה כנגדו שנאמר שויתי ה' לנגדי
 תמיד ובש"ס ומדרש פה"ב מי הקדמני
 ואשלים ועי' בספרי הכהן הגדול תולדות
 יעקב יוסף ופורת יוסף מ"ש צ"ס רוח
 אפינו הבשע"ט ז"ע על מאמר הש"ס
 ברכות (דל"ג) אר"י כל האומר במע
 שמע משתקין אותו כו' ומה שהביא ע"מ
 שאלו את מורו הבשע"ט אם אמר כמה
 חיות בק"ש ותפלה בלא כוונה אם רשאי
 לחזור פ"ש ולאומרם בכוונה ואמר צוה"ל
 הלא ידוע ומפורסם שאין לך שום דבר
 שלא יהא בו מציאת השם אפילו מחשבה
 חיצונית שם יש גם כן נטיות קדושות
 כנודע וא"כ אם אמר כמה חיות של
 תפלה

כנוף בלא כוונה רק במחשבה חילונית
 כו' אם יחזור ויאמר פ"ש אז הוא יורה
 שצפעת הראשון לא ה' שום מליאת
 השם והוא מקור מליאת השם חו"ח גלל
 כן לא יאמר פ"ש רק יהיה במחשבה
 ובכונות התיבות שאמר בלא כוונה עכ"ל
 העמק בזה] הגם שיש בחידה זו מן
 הדברים שא"ל לעמוד עליו וזה הרוח
 שהעלה הוא כמו נשם שמו"ל מעלמותו
 ונקרא אור והוא האלף שבא"ש וי"ל
 במ"ס ש"ן ו"ש בא"ה ב"ה והנה אמרו
 הוא משה ואהרן והוא אהרן ומשה כי
 אותיות א"ה מאהרן הוא א"ה מאהבה
 ונעשה אהרן וגבול בא"ה מה והוא משה
 ממים משיחוהו מבלי סוף כלל א"ש מה
 לסוף והשם הוא מ"ס במש"ל וד"ק
 הי"ב וע"י בזה"ק בלק (ד"ר ע"ב) ת"ח
 בקדמיות לא כתוב התיב כה על עולתך
 אלא התיב על עולתך ואלכה חולי
 יקרה ה' לקראתי כיון דמאז דכ"ה אמר
 איני ברכאן כדון אמר התיב כה על
 עולתך ואני אקרה כ"ה ולכן צעת קבלת
 התורה ע"י שושבינא דמלכא עמודא
 דאמלעותא כתוב ויקרא אליו [ע"ל מ"ס
 בשם ליקוטי רמ"ג ובגר ישראל] כ"ה תאמר
 לבני ישראל הכן. וע"י בהקדמת סה"ק
 חולדות יעקב יוסף שכ' וגראה כי נדע
 מעלת אימה ישראלית שגורש נשמתו דבוק
 למעלה בסוד יעקב חבל נחלתו כי כ"ה
 מישראל יש לו דביקות באות א' מהתורה
 כמו"ס ישראל נעריקון י"ש ש"ש ר"בוא
 א"ותיות ליתורה ומשם שורש נשמתו והנה
 האותיות ענמן הם כלים כמו לבוש וגוף אל
 הנשמה שבתוכו והנשמה שבתוך האותיות
 הוא כח המחבר והוא אור נה ומלכות
 כו' והוא אוא"ס ב"ה אשר ע"י נעשה
 יחוד ומיבור ד' אותיות הו' ב"ה וכל
 האותיות שנלמדו ונמחברו לתיבות הוא ע"י
 אוא"ס ב"ה המייחד ומחברן וע"י אור
 זה יש מיבור ודביקות לישראל בשתייהן כנ"ל
 וזה סוד מותן תורה לישראל כי בריאת
 שמים וארץ ה' ע"י אותיות ועדיין ה'

כנוף בלא נשמה עד מותן תורה שאז נשפע
 שפע אוא"ס ב"ה הוא חיות העולמות
 שנבראו ע"י אותיות ובמתן תורה נמחברו
 האותיות ונלמדו לתיבות וע"י כח המחבר
 זה נמחברו ונמדדו ישראל בשורשן וכח"ס
 בזה"ק נח וזה הכוונה שהביא את המלך
 הוא השפעת החיות האלוהית ע"י הרוחה
 הגאון וע"י בלור המור שכ' כמו שמו"ל
 בין המלכים שלוחים כן משה ה' בכלן
 האמני ומליץ בניהם ורולה מה שהשם רולה
 ומה שישראל רולים וכנגד זה אמר למשה
 עלה אל אלקים כו' וזה האמנני ואמר
 בשם המלך שיעשה להם טובות גדולות
 ומי חופש ושיכיר להם אם יקבלו ממנו
 טובות וכנגד זה אמר אחס ראיתם אשר
 עשיתי למלרים וכנגד הטובות והיחס לי
 סגולה אור חביב מכל העמים וכן אחס
 תה' לי מחלבה כהנים חפשים מכל מיני
 שיעבוד ולפי שאלו הם דברים גופניים
 פירש להם השכר הרוחני והוא וגוי קדוש
 כאומרו קדושים תהיו כי קדוש אני באופן
 שיעלו למעלה מאלכים ע"ש וזאת הגרסה
 באומרו ויפה אותו לפני ישראל להחלבה
 הבן הי"ב. וע"י בשארית ישראל על המדרש
 להגאון האלקי המגיד הקדוש מקדושתו ז"ע
 עה"כ ותרא אותו כי טוב ר"ל טוב' שמו
 כי משה ה' בחי' דעת המייחד אור' היינו
 טוב י"ה וע"י"ש בסדר שמיני עה"מ רב
 אמר לא ניתנו המצות אלא ללרף בהם את
 הבריות כ' היות הוא ית' וית' בלי סוף וא"ל
 לבו"ד לדבק בו ית' כ"ה ע"י התרי"ג מצות
 שהם כלים וזימורות שעל ידי המצות יהי'
 יכולים להנות מאורו ית"ש וזה לא נתנו
 המצות אלא ללרף בהם הבריות שיהי' להם
 יורק ודביקות בו ית"ש וכ"כ למה מנן הוא
 לכל המוסים בו כמו שזכרנו למנן להמשהמש
 לאור השמש כן המצות הם מנן כמו שנקראים
 חלוקא דרבנן ש"י יוכלו להנות מאורו
 ית"ש [זה י"ל שאט מזכרין אשר קדשנו
 במצותיו וזינו לשון לוותא וחבור ש"י
 מעשה המצות יש לנו לוותא ומיבור ודיבור
 בו יתבדק שמו הבן] וגמלא כתוב

(כו) **במאמר** עמוק הובא בס' משמר
 איתמר פ' תולדות. מ"ש
 לו היהודי הקדוש נ"ע ע"מ חז"ל בשבת
 (דפ"ט ע"ב). אר"ש ב"ר ארי' מ"ד כי אהה
 אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא
 יכירו אהה ה' אבינו אהה כו'. אמר
 הקב"ה לארע"ה בניך חטאו כו' אמר ליעקב
 כו'. אמר לו ליתחק אמר לפניו רבש"ע
 בני ולא בניך כו'. פתחו ואמרו כי אהה
 אבינו. אמר להם. יחק עד שאתם מקלסים
 כו'. כ' בזה"ל והא"ש היהודי נ"ע אמר
 לי שפירוש הנמ' הוא שע"י יראתם מיתחק
 ויחש עצמם ע"ז הוא ישועתם ואמר
 לי שזה סוד כוונת המקוה והבן היטב
 [ע"י בס' החינוך להרא"ה ז"ל שכ' ובטעם
 המים שיטהרו כל טמא אחשוב על הפשט
 כי הענין הוא כדי שיראה האדם א"ע
 אחר העצילה כאילו נברא בואקו שעה.
 כמו שה"י העולם כולו מים ערס היות זו
 אדם. כמו"ש ורוח אלקים מרחפת על
 פני המים. ויתן בלבו בדמיון כי
 כמו שנחדש בנינו יחדש ג"כ
 בפעולותינו לטוב ויכסיר מעשיו וידקדק
 בדרכי הש"י. וע"כ אחז"ל שלא תכשר
 הטהרה במים שבכלי רק חיים או מכונסים
 שהם על קרקע לא בכלי. כדי להת על
 לבו במחשבה כאילו העולם כולו מים.
 והוא נחדש בעלותו מהן. כמ"ש. ואש
 יהי המים בכלי או אפילו עברו על כלי
 לא יתכן הענין הזה שאמרו על מחשבת
 הטובל כי יש גבול אל כל אשר הוא
 בכלי מעשי ידי אדם. וע"כ לא יוחשב
 בכלי כל העולם למים כאשר בתחילה ושהוא
 נחדש לשעתו כו' ע"כ לשון הרא"ה ז"ל
 וז"ל שעי' יראתם מיתחק רומז לדין ויחש
 עצמם מכל וכל לבחי' אין ממש ואש ע"י
 חסדי הש"י נעשה כמו ברי' חדשה. כמו
 בבריאות העולם שנאמר כי אמת' עולם
 חסד יבנה. ע"ז הוא ישועתם. והוא סוד
 כוונת המקוה כמו"ש החינוך ונחדש לשעתו
 וזה בחי' תשכ אנוש עד דכה. ובבית
 בחי' כל המים החסדים מטהרים. ונעשה

כמו

בשם הרב האלקי ר' אברהם המלאך ז"ע שאמר
 שעל תיבות וירד ה' על הר סיני כתב בעל
 הטעמים וירד ה' דרגא תביר רומז
 למאמר חז"ל נחות דרגא וגסיב איתתא ודו"ק:

(כה) **שימיעתי** אומרים משמו של
 היהודי הקדוש ז"ע
 ועתה ראיתי נדפס בס' זכרון שמואל
 למחז' הגה"ח מו"ה שמעריל ז"ל
 מאוסטראווי שאמר פירוש הכ' פן יש בכם
 שורש פורה ראש ולענה אתם רוצים לעבוד
 ה' בחקירות ובחכמות אשר ע"ז תבואו
 ותפלו בספקות זה הוא שורש פורה ואחריתה
 מרה כלענה [וזה י"ל פיה"כ פן יפתה
 לבכם אם יפתה לבכם שתי' בספקות
 אז וסרתם התמימות סר מעליכם כי
 כתוב תמים תה' עם ה' אלוקך לא
 תחקור כו' אז נחשב כאילו עבדתם אלוקים
 אחרים חו"מ ונמלא כתוב בשם מאורינו
 הבעש"ט נבג"מ אחר שמ"ט שערים נמסרו
 למרע"ה מה עשה אח"כ ויתרן כשבא לשער
 החמשים וכו' הבחי' אינו מושג ואח"כ
 כשזכה להשיג זו התחיל מחדש חמשים
 שערים וכן ה' לעולם וזהו בכל ביתי
 נאמן הוא שתמיד ה' מניעו בחי' אינו
 מושג הנקראת אמונה ואמר הבעש"ט
 ז"ע לתלמידיו אחר כל השנותיי למעלה
 בשרשי התורה והמזל ואחר כל התענוג
 השנותיי אני מניח את כל השנותיי ומחזיק
 אני באמונה פשוטה איך בין אנער אין
 גלייב הגם דכהוב פתי ואמין לכל דבר
 הלא כתוב שומר פתאים ה' הבן היטב:
 [א"ה כתב בס' דרך לדיקים בשם הה"ק
 הרמ"ש זללה"ה מקאלשין חז"ל וקני היהודי
 הק' זללה"ה וזה משום זה להקרא בשם
 יהודי משום ששם זה מורה על האמונה
 כמו שאחז"ל (מגילה י"ג) אחאי קרי לי'
 יהודי משום שכל הכופר בע"ז נקרא יהודי
 כי היהודי הקדוש אעפ"י שה' בעל מוח
 גדול מאוד עכ"ז לא הלך בשום חקירות.
 וכל דרכו ולימודו לא ה' רק באמונה
 ע"כ]:

הבן המלך והאונה. ועי' בזה"ק בראשית (כ"א). והאי נהורא אוכמא או גוון תכלא. דאיהו לתתא הוא כרסיא דיקר והאי תיוורא. [והבזי' המהוה כל היה ומתא' כל נמלא כן את החשך יסודו להאיר. עי' במורה צ' ל' משני כ" וחסך הוא יסוד האש ועי' ברמב"ן בראשית ע"כ וחסך ע"פ תהום ועי' במעשה השם במאמר מעשה בראשית שהארץ להחזיק שיטת הרמב"ם ז"ל והרמב"ן ז"ל בזה לא כהשר מהר"י אברבנאל ז"ל וכי' והנה היסוד האש' היווה חשך המוש' מעיד ע"ז שכלשר תכבה את הכר יעלה עשנו והוא חשך וכיון שהאש הוא גשם כאשר יכבה כי תחקור אנה הלך גשם האש. לא המלאו כלל וודאי שאותו העשן הוא האש היסודי. שאחר שגפסד ממה שנתפס בו ה' עץ או פתילה טבעו לעלות עד היותו שז' אל מקומו הטבעי. בקערורות גלגל הירח והוא עולה תוך יסוד האויר עד הגיעו אל מקומו. וכבר ידענו שהאויר הוא צהיר אין בו שחרות והעשן שהוא האש היסודי הוא המשחרר ומחשיכו הרי לך שהיות האש היסודי הוא חשך נראה לחוש עי"ש באריות. אמרי בינה והטבעים האחרונים מאמתים הדברים עפ"י בחינה טבעית שאם נעשה שני נקבים בדלת חדר החשך אשר דרך שני הנקבים האלה יכנסו שני קרני האור מהשמש ובאשר יאריכו את משיכתם ויפגשו וידבקו יחד על קוטב ונקודה אחת ובהפגשם יחד יבהיק האור ביותר. ואם תשים נר על נקודת הפגישה. אז שם האור כפול משניהם תהיה הפלא על המראה. כי הנקודה המשתתפת תחשיך ותאפיל בלי שום אור. ואם תסתום פי נקב אחד תחשיך נקודת הפגישה להאיר ובהפתחו תחשיך בין התבונן כי היוצא וברא הכל הטביע בזה ע"י תנועת ההרעדה הבא ע"י השמש. [עי' בס' הברית] יתעורר יסוד האויר אשר הוא באמת חושך ויזהיר ויוציא אור העמק והבן כי החושך היא כסא להאיר [ועי' בזה"ק שם שם] ויאמר

כמו ברי' חדשה. וז"ש איוב ונחמתי על על עפר ואפר כמו שאמר לי מפי אים נאמן שבעת נעשה ההתקשרות בין הה"ק מלובלין. עם הה"ק ר' מאטילי מעשערהאביל. כי בנו הה"ק מ' נחום ממקארוב. נעשה חתן הה"ק מו"ה יוסף טורטשניר. בנו של הה"ק מלובלין. וההתקשרות ה' בעיר קאלק מחוז וואלין. כאשר קידם הה"ק מ' מאטילי ז"ל את פני הה"ק מלובלין ז"ל. בשעה י"ב אחר חגות הלילה. אמר הה"ק מלובלין להרה"ק ר"מ ז"ל. כי עשה חשבון נפשו כמה עסק השנים והחדשים הימים והשעות. איך הכעיס להביות"ש אין לו שום נחמה לנפשו. כ"א בזכרו כי ימות ויבא בכלל אלי קבר. ויתהוה מאתו עפר. ואז לא יכעיס את הש"ת. זהו נחמתי וזה שאמר איוב ונחמתי על עפר ועפר:

(בז) וְכַתֹּב עָקֵב מִבְּיַד אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים. בזה"ל. וכמו שאמר לי הרב אים היסודי ז"ל. עה"מ חז"ל כי אברהם לא ידענו כו' כי אתה אבינו כו'. דהיינו מהמה שיפתחו מפחד ינחם ויחישו אי"ע זאת הוא ישועתם ודפח"ח. וכך אמר לי בזה"ל שזה הכלל גדול בעבודת ה' ית"ש. [וכמנין מן החרבים אפתח פתח כמחט של סדקית. להבין עומק דבריו הקדושים בזה עי' בזה"ק נשא (קמ"ג ע"ב). תניא תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף. דאיתבשמו דינא ברחמי. ולית דינא דלא הוי ב' רחמי. ועל הא כתיב נאוו לחיך בתורים. נווארך בתרוזים דכתיב תורי זהב נעשה לך כו'. בתרוזים כמה דכתיב עם נקודות הכסף. [וי"ל בדרך אפשר זהב מרומז ליראה בחי' דין. הוא עם נקודת הכסף רומז לאהבה רחמים נמורים הבן] ועי' בזה"ק תרומה (דקס"ג) וא"ת בזה"ק האך יכול ב"נ למירחס ל' והאך ירחס ל' ב' אלא הוא פולחנא דקוב"ה יתיר כד האי ית"ר איתכפ' ל' בגין רחמי דקא מרחס ל' קוב"ה כו'. אלא ודאי רשותי דמארי' עביר עי"ש. בענין המשל

ואמרו כי אתה אבינו [ע"י ברש"י שם
 ש"י כנגד יחזק אמרו. והוא אמר להם
 הראו כנגד הקב"ה. שהוא אביכם ואמר
 עד שאתם מקלטים לי קלכו להקב"ה.
 ומחוי להו הקב"ה בעיניהו כו'. יובן
 כי יחזק הרומז לפחד ודין יסודו ושורשו
 הוא רחמים גמורים וגניז ועמיר חסד
 גמור כמשה"כ ראו עתה כי אני הוא [הו'
 רחמים ואין חלקים [בח"י דין] עמדי
 אני אחי. ובאמת אחי, כי באמת
 למעלה בשורשו אין שום דין וכולו רחמים
 אולם כשיורד ההשפעה למטה ע"י השתלשלות
 ודרך נמומים ולבושין וכיסוין, ולמזל
 הוא בח"י דין. עד"מ השערות אשר בכל
 שורה ושורה היא חלולה ומסמק מקבלת
 החיות שלה ע"י הנמומים הזה. יען כי אין
 באפשרי לקבל חיותה אך דרך נמומים
 נקב כשערה. וע"י צוה"ק באידרא רבה
 אשר נמוס זה נקראו השערות בשם
 דינים. ע"י נמומים בקבלת השפע
 והחיות ושה"כ ויען הו' את חיוב מן
 הטערה ע"י מד"ר בראשית מבין שערות
 ראשו נרמו כי ע"י בח"י נמומים כמו
 ע"י השערות ענהו הו' הן. ואין כח
 אחר זולת כוחו ית"ש. ואין שום שינוי
 חו"מ ואך מלך המקבל יתהוה השינוי על
 ידי נמומים. כמו עד"מ האב המלמד
 לבנו מנמלם שכלו להסביר לבנו ע"י דברים
 קטנים בכדי שהבן יוכל לקבל. [ונאמר בשם
 הגאון האלקי מאפשא ז"ע בעה"מ אורח
 ישראל. שפעם אחת היה גזירה על כל
 אחינו בני ישראל. וראה את רבו הקדוש
 ז"ע מו"ח אלימלך ז"ל מליצונסק בחלומו.
 ושאל אותו למה לא יעורר רחמים עבור
 כלל ישראל. והשיב לו כי לא ראה
 למעלה שום רע חו"מ על ישראל וע"י
 בתולדות יעקב יוסף נח. וג"ל דכ'
 בשם מורי [הבעש"ט] ז"ל אחר שידע
 האדם כי אלופו של עולם הוא בכל תנועה
 כו' אז יתפרדו כל פועלי און וכו'.
 ובה יובן כו' י"ש ואברהם זקן בא בימים
 ר"ל ע"י בח"י חסד שמלא אברהם בתוך

הדין והגבורות מותק הדין שנקרא היסוד
 וצא הדין בימים לבח"י החסד שנקרא
 ימים. כמ"ש צוהר וע"י במאור עינים
 תולדות ש"י אך לריך כל אדם להחזיק
 את עצמו אף בזמן שהרע מעכבו ואינו
 מניחו לעלות, מכל מקום יראה בעין
 שכלו שגם שם נמומים חלוקותו ית'
 ויראה על המניעה ויבין ממנה שורש
 המניעה כו'. וכן י"א שכלם לו מניעות
 מלך הדינים הבאים עליו ששרשם למעלה
 במדה הגבורה שהוא מדה יחזק. יבין
 בדעתו שאלו הדינים הם ממקום העליון
 הקדוש אך שנפלו ע"י ירדת מדרגת
 למקום הדינים כו' יאחו במדת הגבורה
 לירא את השם ויזמחקו הדינים. ואם
 ע"י אלו הדינים מתחזק את עצמו ועובד
 עממן בשורש אחיזתו עד שכלו לשירשן
 ששם הוא חק חלוקת הגמור נחבטלר
 הדינים ומחזקים בשורשן הן. וע"י כה"פ
 הקדוש והעמוק נר ישראל להגאון האלמוני
 המגיד הקדוש מקאזיניץ נ"ע ש"י וד"י
 כי כל תפלה שאדם מתפלל מעלה ליוצין
 קדישין ואין תפלה דומה להוצרתה כי ככ"ר
 עולים נילויים אחרים והאיש הנלכד רואה
 להעלותם כמ"ש ממור"ר ב"י ויהי כאשר
 ראם ויאמר מחנה חלקים זה. שהוא
 דינים המבלבלים המחשבות אז אמר הלא
 מחנה חלקים זה והכל ברואים מהש"י
 שניעות קדושות בהם. [והוא שאמר הכ'
 אני הו' שכן אתם בתוך טומאותם]
 ומצטדו לא הו' להם חיות כלל וא"כ איך
 באים לבטל עבודת המלך הכבוד אלא
 ודאי שבאים לתקן ומעלים במחשבותיו
 וכולם במחשבה איהבררו וכמ"ש עה"כ
 דחה דחיתני לנפול כו'. ש"י צוהר
 שדוד אהרר נפשי' לסט"א ויש לשאול וכי
 מי שעומד לפני המלך יחזיר עצמו מן המלך
 אל העבד המנועל לדבר עמו. אלא
 שכוונתו שאמר להקב"ה הגם שאתה מתלבש
 בלבוש גם דרך אלפים ורצבות מסכים.
 ובא בלבוש הזה לנסות אדם. [ע"י צוה"ק
 במשל צה"מ והוונה] וכדברה אל יוסף
 יוס

אם יום. להוליאן מחשבותיו לחן. לשבב
אלה בראי מחשבה זה להיות עמה
לעוה"ב. וזה דחה דחיתו כמו שמלך משנה
לבושו וכסותו לעמוד בנסיון לחקור מי
ידידו עליו. [ועי' בתולדות] והוא בעלמו
מדבר אל המלך והאיש הנלכב יודע ומכיר
ברמי המלך. שזה המלך בעלמו. ואדרבה
מאותו הדיבורים מדבר בעובת המלך. וזה
הי' בורני כו'. ועי' עו"ש בבר ישראל
לעיל שכ' כן מצינו כולל כל הי' עולמות
ומעיד בעלמו שבו מאלים ביה והוא
המלכות שלמה להבורא שאין כח וולתו
ולכן נקרא מלאך שני' הוי' ארני שמעיד
שהמלוכה להבוצה ואם זה מעיד המלאך
מכ"ש בנ"א אשר בעפר יסודם. לריקים
להעיד בכל עת שבוס מחירו ית"ש
ואפי' כשהוא להבית"ש הוא מאתו ית'.
ועי' בזה"ק שמו"י ע"א כ' כסיפא
דכסיפו ישראל מקב"ה הוא כו' [ועי' בתולדות
שפי' עה"כ ומשביע לכל חי. המרומו
לדריק ישיעו רון אחי לעבודתו ית"ש.
יב"ב בעבודת ישראל עה"כ הוא ההלך
יהוא אלוקך. בכל ההלכה אך מהבנה
הבית"ש. ובמשמרת איתמר מפות. כ'
אוי' על נפשו. ע"ד מ"ש האיש היהודי
ג"ע שיקר התפלה לפעול הרגון שמהעורר
בקולו. וע"ד צבי רחמי. שהוא לשון
רגון הבן היעב וכסחי' נפל במחשבתו
שהוא עובד. כבר אין המלכות שלמה.
ואפי' ועבדי לאחר לא חתן ותהלי לפסילים
כי כשהארס מחשב שהוא עובד. כבר
הוא פסל. ואמר הש"ת לא תעשה כך
פסל. כי אנכי הוי' אלוקך. כלומר מה
שאתה עובד לאלוקך ומשיג הכל מאתו
ית"ש עכ"ל. [ובמאמר עינים פ' ויגש.
כ' פי' הכי' ומל' ה' אלוקך כו' למען חייך
פי' למען שהבית"ש הוא חייך. שכל
בחומוך ומיוקך הוא הבית"ש. שהוא מקשר
ומייחד כל העולמות שבחוך. וקשר
הרוחני בגשמי. ובשאתה מנענע חיה
אבר מי הוא המנענע אותו כ"א הבית"ש.
וזהו את ה' אלוקך תירא דייקא. שהוא

חקיק ובעל היכולת ובעל הכחות כולם.
שהוא בעל של כל הכחות שלך וזה לא
יהי' כך אלקים אחרים כו' כחות אחרים.
כי מרגלא בפומי' דהרב הבעש"ט נב"מ
ז"ע עמ"ש וברתם ועבדתם אלקים
אחרים תיבך כשברתם מאת ה'. מיד
ועבדתם אלקים אחרים. כי זהו עיקר
הדעת לידע שכל כחותיו וחיותו הוא
הבית"ש. שהוא הקוק ובעל היכולת ובעל
הכחות כולם והוא ית' מנענע כל הכחות
שלי ותיבך כשבר מדעת זה נעשה עובד
אלקים אחרים. כחות אחרים זולת הבית"ש.
שאין לו דעת זה שכל הכחות שלו הוא
הבית"ש. [וחש"ב השלך על ה' יתבך.
כתך ויתבך השלך על ה'. שהכל מכחו
ית' ועי' בתניא עה"מ עבודה מתנה
חתן את כהונתכם שגם האלקים שמקבל
עליו עומ"ש הכל הוא הוא בנותנה שהסם
ב"ה נותן לו ומשפיע לו [וחש"ב רגון
יראיו יעשה שהרגון מיראיו הכל הוא ית'
יעשה. אך בתניא ואת שועתם. [שגדר
שם ישועה מורה שזעק לישועה] ישמע
אם לעוקים מלכס לישועה. או ישמע
וישיעם. הרגון האמתי. כמש"ל בשם
היהודי ג"ע שיקר התפלה לפעול הרגון
ע"ד צבי רחמי. וחש"ב אני הוי' לא
שניתי. ואחס בית יעקב לא כליתם. כי
מאתו ית"ש אין שום שינוי אך ואחס בית
יעקב לא כליתם מלשון כלתה ונכספה
נפשי. כמאמר כי קטן יעקב ודל ואין
הכלי מוכן לקבל ועי' בזה"ק מקץ ר"ב
ע"ב. ובג"ד קוב"ה אזהר לישראל לאתקדשא
כמד"א והייתם קדושים. כי קדוש אני
מאן אני דא קוב"ה מלכות שמים קדישא
[ועי' בתקין תיקון כ"ב ברמז אני והו
[דקוב"ה אזהר לישראל להיות קדושים.
מוכנים ומיומנים לקבל הקדושה כי קדוש
אני דא קוב"ה מוכן תמיד להשפיע
לדורשיו באמת אם מלכא צבי. וחש"ב אני
הוי' אלוקים תמיד אמת נכון להיות אלקים
הבן. ועי' בס' תפלה למשה מהרמ"ק ג"ע בסוד
הק"ש בכ' אשר הולאתי אתכם מאמ"ל

מהייו שהתכרי מהקליפות ותאחזו בקדושה. ובהיותכם אחוזים בקדושה. שהוא מלכות דהיינו להיות לכם לאלקים בזה תזכו בסוד אני מלכות הו' ת'ת הבן היטב. וזה ילפס' הדריכני בלחמך ולמדני כי אתה אלקי ישעי לחמך קויתי כל היום יאמר ידריכנו בלחמית הדבר ללמדנו כי זאת שיקוה תמיד לישיעתו זה צעם וראשונה עזר אלקית]:

ובט) שח לי ביחוד כ'ק ש'ב הרה'ק מרן נתן דוד ז"ע מוידלאוויא שא"ז היהודי הקדוש נ"ע. אמר הכנה לתפלה שיה' צנחי' כל עננותיו תאמרנה. הוא ע"י שני ענינים. א' נקיון הגוף. שחסיר המותרות מאתו והוא צנחי' סור מרע. ואח"כ לימוד גמרא ותוספת מטהר את המוח. והוא צנחי' ועשה טוב. וגרמו במאמ"כ. אמר עם הספ"ר ישיב מחשבתו הרעה כמו הספר [לשון חז"ל לא ישב אדם לפני הספר כו'] משלק המותרות מראשו, [וכ"כ בכתבי הקודש ר' פנחס מקארין ז"ע] וכן אמר עם הספר. כשלמוד ומיגע עלמו בלימוד הוא הכנה האמתית להיות דבוק בעת התפלה ולהגלל מחשבות זרות והוא סור מרע. ועשה טוב. אין טוב אלא הורה. [ומתא'מים דברים אלו וקושטא קאי' ככתוב צם' משמרת איתמר פ' בא. חז"ל עה"כ וילא מעם פרעה. שכ"א יש לו צנחי' פרעה הלוואם כנגדו. והנה לריך העובד להוילא א"ע ממנו קודם התפלה. כדי שלא יינק ממנו וע"ד מ"ש מרע"ה אל תסן אל מנחתם כו' וכן אמר לי הרב הגאון איש היהודי נ"ע. שלריך להפריש ולהבדיל מעלמו השונאים קודם התפלה וזהו גרמו בכתוב וילא מעם פרעה פ' שלא יהי' צנחי' פרעה שום התחברות עמו. ואח"כ ויעתר אל ה' וע"ש מ"ש עה"מ השכם והערב עליהם לבית המדרש. וכן הוא מובאר בש"ע לנקות א"ע ערב ובקר ע"ש. א"ה) בזמניו שהדריקים הק' שליט"א הרעשו מאוד על התפלה בזמנה

מחויב כל אורח להשכים מאוד כדי לנקות גופו וללמוד קודם התפלה והבן וע"י צנחי' אורח סי' ז"ב. שכ' וגראה דהא דיליק לה מתרי קראי. [שם בצרכות כ"ג מהבון לקראה אלקיך ישראל ומן שמור רגליך כאשר תלך אל בית אלקים ע"י צנחי' שס'] דאחי לאורוי. דאס ישמור מנקביו שלא יתפלל עד אשר אשר יפנה תחילה ל"מ דמקבל שכר על אשר נזהר שלא לעמוד לפניו ית' בגוף מלא זואה ומ"ד. אלא עוד מקבל שכר על אשר התנאה לפניו לעמוד בגוף נקי. וחשוב. צלי שום ליכלוך כאדם שמתנאה ללבוש בגדים חשובים. בעמודו לפני המלך כך מתנאה בגוף נקי. שהוא ג"כ לבוש להנשמה. בעמודו בתפלה לפני ית' וג"ו. בכלל הבון לקראת אלקיך ישראל שפי' התנאה לפניו ית' ש: **(ג) אלקיך** פעם אחת על הכתוב לך לדרך חטאתי. בזה שהרע

וימין מקרבת היינו מי שהוא נוסע לרבי כזה
שהוא מקרבו [ומשום זה נוסע אליי] הרי
זה צור ודי למצין.

(דג) (עוד שם) **שמעתי** בשם
הה"ק

מ"ו יעקב יחזק מפשיסחא זללה"ה. בגמרא
שבה (דף ל"א) מעשה בנכרי אחד שבא
לפני שמאי אמר ל"י גיירני על מנת
שתלמדני כל התורה כולה כשאתי עומד
על רגל א' דחפו בלחמית הבנין שבדיו בא
לפני הלל גיירי". ח"ל דעלך סגי לחברך
לא תעבד. זו כל התורה כולה. ואידך
פירושה הוא ז"ל גמור. ואמר הוא הקדוש
דרך רמז דזאת ידוע שכל אדם מישראל
ובפרט הנדיק אינו עומד על צחינה אחת
רק בצחינת רצוא ושוב כידוע. ומפני מה
הוא זאת הלא מוטב ה' שיעמוד תמיד על
מדריגה אחת ואיתא בספרים טעם לזה.
כדי שיעלה בזה ניעולות קדושות הנשקעים
בין הקליפות וזוהו בא נשמת גרים. והנכרי
צ"ק משמאי ומהיכל שילמדנו כולה דייקא
על רגל אחת היינו שיהי' תמיד על
מדריגה אחת שלא יפול ממדרגתו לעולם
ע"כ השיב לו הילל בדבר שאי אפשר היא.
כי מה דעלך סגי לחברך לא תעבד.
כי אם לא הצחינה הלזו מאין ה"י לך
נשמך כי מבקשות רצוא ושוב בא נשמת
גרים ע"כ גם זאת אל תלמוד לעמוד
תמיד על רגל אחת. היינו לעמוד על
מדריגה אחת כדי שיזכה גם חברך נר
לנשמה. וז"ל כי נכון הוא לחזק:

(כד) (בס' תולדות הנפלאות) **ברב** אשר
הה"ק

ממאליניא זללה"ה. סיפר כי עובדא הו'
כי אא"ז המגיד ז"ל אמר איזה חידוש
ד"ת לפני הה"ק הגאון היהודי ז"ל. ואמר
הקדוש היהודי. לסמור דברי אא"ז המגיד
ז"ל. אבל מיד ראה היהודי ז"ל ליישר דברי
אא"ז ז"ל. ואמר לו אא"ז ז"ל כי
טוב עשה מר ליישר דברי כי הייתי בוגה
עולמות בחידוש זה והיית מחריב אותם ה"ו
לכן טוב עשית ליישר דברי:

ייד

צ"ס ולא חסר כלום משאי"כ כשהוא חסר
מחילא נשמע שהשכינה הולכה בהכרח
להחלש בחסרון למעט כדי שיתפעל ויתלהב
לבו לר'. לכן יאחזנו רעדה ופלגות מאומות
נקודת הלב ולא יכוון בחפלתו על מילוי
חסרונו כ"א על חסרון השכינה כביכול.
שאינה משפעת בשלמות ומוכרת להחלש
בחסרון. וז"פ השבעתי אתכם בנות ירושלים
משבעת לנפשות שג"א יגיד מחולת אהבה
השכינה אליו. ר"ל שיתלבש בעשר השכינה
שאינה משפעת ולא יכוון א"ע מחסרונו. וזה
מאן דאית ב' יראה שהוא הדבוקות בו ית"ש
לית ב' חסר. שהרי אינו חסר לנפשו כלום.
ואין מנמחו על חסרונו כלל שכל זה איננו
שוב לו נגד החסרון בשכינה בקנאו את
קנאתה. וכל העולם כולמו אינו נחשב
לכלום נגד העשר לו ית"ש. עד שכלו
כל כוחותיו ואינו יכול לסבול ויותר טוב
אלף אלפים ר"ר פעמים מיתתו מחייו.
ובזהו האדם בכח זה אינו נאחו כלל
בשרשי דינים וגמתיקם כולמו. ואתה
המעין דע לך:

(א) (בס' דבש השדה) **ויר** שמעתי
מחכם

אחד הה"ק ר' נבי יוסף מדינדיק ז"ל
ושכתתי בשם מי אמר וכמדומה לי שאמר
בשם הה"ק ר' יעקב יחזק מפשיסחא
זללה"ה. ע"פ ראה אנכי טוהן לפניכם
היום ברכה וקללה. והי' מדייק תיבת
היום ואמר הוא הקדוש. כי ידוע שכל
המנות שאדם עושה אוכל פירותיהם בעוה"ז
והקין קיימת לעוה"ב והפירות נקראים בשם
ברכה. כי בא לאדם בתורת ריוח חוץ
מהקין. וזאת הוא פירוש הפסוק. ראה
שכל המנות אשר אני טוהן לכם. אני
אני טוהן שכרם היום היינו בעוה"ז ברכה.
היינו הפירות וקללה טעריקין והקין קיימת
לכם ליעולם ה"בא וק"ל:

(לב) (עוד שם) **בשם** הרב הקדוש מ"ו
יעקב

מפשיסחא זללה"ה על דברי חז"ל ההולך
לימין רבו הרי זה צור. ע"ד שמאל דוחה